MIDWEST
INTER-LIBRARY
CENTER
CHICAGO

Šeštadienis, kovo 29, 1952 | ANTROJI DALIS

DRAUGAS

PART TWO | Saturday, March 29,

Pulgis Andriušis – laureatas ir sukaktuvininkas

Stasys Daunys, Chicago, Ill.

Nedaug terasime lietuvišką širdį nešiojančių žmonių, kurie nebūtų girdėję Pulgio Andriušio vardo. Ir tuos pelnytai tiktų pavadinti užkietėjusiais lietuviškojo spausdinto žodžio priešais. Šimtai nuotaikingiausių feljetonų, kelionių aprašymų, reportažų, daugybė straipsnių, dailės, literatūros, teatro, gamtos populiarizacijos klausimais margina lietuviškosios spaudos puslapius su Pulgio Andriušio parašu. Paminklinis Don Kichoto vertimas ir dvi premijuotos beletristikos knygos pelnytai jį įvedė į pirmaujančių mūsų rašytojų gretas.

Šiais metais Pulgis Andriušis ne tik garbingas laureatas, bet ir kuklus sukaktuvininkas: kovo 18 d. tolimojoj Australijoj gimtųjų Gaidžių kaimo įamžintojas (knygoje "Sudiev, kvietkeli!") sulaukė 45 metelius.

Rašytojo jaunystė

Pulgis Andriušis gimė 1907 metais kovo 18 d. Gaidžių kaime, Tauragnų parapijoj, Utenos apskrityje. Žemė ten nederlinga, žmonės neturtingi, bet linksmi, myli savo gražius ežerus, beržynėlius ir akmenuotus kalnelius. Subatvakariais dide-

Jurgis Bieliūnas, Venecueliškis literatūros premijos mecenatas, gimęs 1904 m. Pakuonyje, Kauno aps., prekybininkas, žymus visuomenininkas.

liuose ir mažuose kaimuose nenutilsta skambios jaunimo dainos. Senelių pasakojimuose tikras žodžių lobynas.

Ir būsimojo rašytojo vaikystė varginga. Duonelės nedaug, bet gamtos grožio ir geros širdies kiek tik nori. Giliuose skardžiuose prasmegę Tauragnų ežerai, žali pušynai, lieknūs beržynėliai, kalneliai ir akmenimis nusėti laukai giliai įsisiurbė į Pulgio kraują dar pačioje vaikystėje. Progą nutaikęs, iš visų miestų ir kraštų Pulgis vasaros metu visada skubėdavo į gimtuosius Gaidžius ir Tauragnus. Iš kaimo pasakorių susikrovė didelius kalbos turtus, kurius taip gražiai pabėrė savo knygose.

Į Utenos Saulės progimnaziją Pulgis Andriušis įstojo dar pirmosios vokiečių okupacijos metu. Gyveno prieglaudoje. Vargas buvo nemažas. Bet būsimasis rašytojas niekada nenusiminė ir niekada neliūdėjo. Jo dienyne mirgėjo tik ketvertukai ir penkiatukai. Buvo vienas iš pirmųjų mokinių. O mokiniai ir mokytojai jo kitaip ne vadindavo, kaip Fulgencijum. Fulgencijus greit tapo visos progimnazijos pažiba.

Progimnazija tada savo rūmų neturėjo ir buvo įsikūrusi keliose privačiuose namuose. Fulgencijus visur apsilankydavo draugų pamatyti ir liūdinčių pralinksminti. Šalia Kaunas — Zarasai plento, tarp apleistos rusų cerkvės ir caro laikais statytos pradžios mokyklos buvo graži pievelė, kurioje gimnazistai ir miesto vaikezai rinkdavosi sviediniu pažaisti. Fulgencijus buvo vienas

Petrė Mikalauskienė Žilinskaitė, literatūros premijos mecenatė, 42 m., vilkaviškietė, gailestingoji sesuo, gyv. Valencijoje, Venecueloje, augina 3 dukreles.

iš aktingųjų žaidynių dalyvių, nors vėliau į sporto sritį kojos nebekėlė.

Kartą vieną gimnazistą apniko piktosios dvasios ir ėmė išdarinėti didelius pokštus. Mokytojai ir vyresnių klasių mokiniai eidavo prie savo draugo naktimis budėti. Ir Fulgencijus buvo budėtojų eilėse, ir matė labai nesimpatiškus dvasių darbus, apie kuriuos ne vienam savo prieteliui yra pasakojęs.

Don Kichotas Kauno gatvėse

Tolesnio mokslo siekti Pulgis Andriušis išvyko į Kauną. Iš Utenos Kauną pasiekė bene pėsčiomis. Kupinam troškimų jaunuoliui 137 km. kelionė neatrodė baisi. Pinigų neturėjo, tad įsidėjo duonos kepalėlį. Kauno Aušros berniukų gimnazijoj Pulgis vėl pirmųjų mokinių tarpe. Pradėjo leisti humoristinį laikraštėlį, kuriame vykusiai parodijavo ne tik gimnazijos gyvenimą, bet ir kitas Kauno prašmatnybes. Dėl to laikraštėlio teko nukentėti.

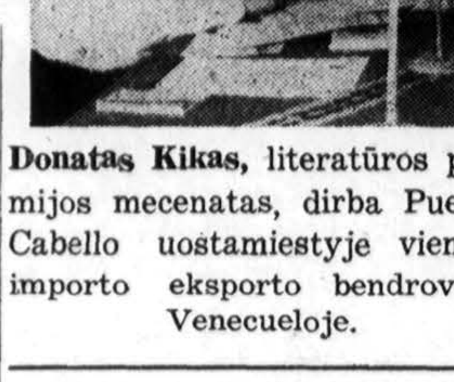

Donatas Kikas, literatūros premijos mecenatas, dirba Puerto Cabello uostamiestyje vienoje importo eksporto bendrovėje, Venecueloje.

Baigęs 1926 metais gimnazija ir įstojęs į Kauno universitetą kartu lankė ir Meno Mokyklą. Nuo dabar Pulgis Andriušis pradeda išplaukti į plačiuosius vandenis. Įsijungia į literatūrinį gyvenimą, rašo straipsnius, domisi teatru. Laikraščiai anais metais nemėgo bendradarbiams mokėti honorarų. Mielai spausdindavo feljetonus, bet vietoj honoraro ne retai pasiūlydavo pietus... Bet jaunas pasiryžėlis nepalūžo. Jis kopė augštyn ir augštyn.

Vienas vertėjas išvertė Don Kichto ištraukas. Meno Mokyklos mokiniai pasiryžo Don Kichotą ir jo ginklanešį Sančo Pančą parodyti visuomenei Kauno gatvėse. Pulgis Andriušis jodamas Laisvės alėja ant paskutinės rūšies žydelio kuino puikiai pavaizdavo Sančo Pančą. Karnavalas turėjo didelį pasisekimą.

Žemaitukas ir čekoslovakiškos avižos

Pulgis Andriušis keliautojas. Dar prieš priverstinę didžiąją tremties kelionę jis yra apkeliavęs daugelį kraštų — Vokietiją, Angliją, Prancūziją, Ispaniją, Portugaliją, Maroko, Austriją, Čekoslovakiją ir kaimyninius Pabaltijo kraštus. Nuotykingas keliones pradėjo 1928 metais kai su kitu Meno Mokyklos lankytoju, pasikinkę į dviratį vežimą žemaituką, išvyko į Vokietiją, Čekoslovakiją, Austriją. Pulgis Andriušis, nors ir būdamas visa siela prisirišęs prie gimtųjų Tauragnų, svajojo pamatyti svetimus kraštus. Pinigų kelionei beveik neturėjo. Kelionė vyko labai nuotykingai. Vokiečių, čekoslovakų spauda nepagailėjo šiltų žo-

Vladas Venckus, literatūros premijos mecenatas, gimęs 1907 m. Liepojuje, inžinierius, gyv. Maracay mieste, dirba tekstilės fabrike, žinomas visuomenininkas, Venecuelos Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos pirmininkas.

džių originaliems keliautojams, o Pulgis Andriušis savo kelionės humoristiniais nuotykiais margino Kauno spaudą.

Vargas buvo pervažiuoti didesnius miestus. Vokietijoj tvarka griežta, o lietuviškieji keliautojai su eismo taisyklėmis dideliuose miestuose nebuvo gerai susipažinę. Geraširdis Berlyno policininkas ėmęs žemaituką už pavadžio pervedė per triukšmingąjį Alexander Plaz, nustebusiai miniai besiteiraujant, kas čia per keleiviai tame dviejų ratų vežime.

Čekoslovakijoj mūsų keleiviai vežime užsnūdo. Kai pabudo, buvo prašvitę. Žemaitukas buvo palikęs kelią ir be

Marius Zupkus, literatūros premijos mecenatas, gimęs 1921 m. Raguvoje, Panevėžio aps., prekybininkas Puerto Cabello mieste. Nuotraukoje pasirašo aktą. Šalia jo stovi teis. Antanas Diržys, Venecuelos Lietuvių Bendruomenės centro v-bos sekretorius, Literatūros premijos idėjos iškėlėjas ir organizatorius.

jokios baimės šeimininkavo čekų ūkininko avižų lauke.

Su panašiais nuotykiais keliautojai grįžo atgal. Lietuvos pasienyje atsisveikino su žemaituku, vežimu ir traukiniu grįžo į Kauną.

Kitas keliones po užsienius Pulgis Andriušis atliko jau kaip studentų atstovas ar kaip pirmaeilis Lietuvos žurnalistas. Nors Pulgis Andriušis ir vartoja visas Vakarų Europos kalbas, bet kelionių metu labai daug padėjusi Esperanto kalba, kurios sąjūdį kadaise stipriai populiarino su garsiuoju Adomu Jakštu.

Kova dėl Rosinato karčių...

Pulgis Andriušis — pirmaeilis žurnalistas. Įvairiuose laikraščiuose paskelbė šimtus feljetonų, reportažų, pasikalbėjimų, straipsnių. Per eilę metų Sodybos žurnale Gamtos Draugo slapyvardžiu spausdino gamtos populiarizacijos dalykėlius iš vabzdžių ir augalu pasaulio. P. Andriušio straipsniai pilni nuotaikos ir šilumos. Tik teatro ir meno klausimais rašydamas jis ne retai pakeičia toną. Jakštišku smarkumu jis ne kartą yra smarkiai kirtęs teatralams ir teatrams.

Spaudos darbe sutikta ir gražių nuotykių, kurie taip būdingi Pulgio Andriušio gyvenimui. Kartą, keliaudamas aplink Kauną ir rašydamas patirtus įspūdžius, A. Panemunėje nepakankamai gerai atsiliepė apie vieną vilą, kuri pretendavo į stiliaus plonybes. Iš redaktoriaus gavo įspėjimą, kad tos vilos neigiamai liesti negalima, nes ji priklausanti... ir jos savininkas tuo reikalu jau skambinęs į redakciją. Kitoje vietoje žvali keliautojo akis prie vieno gražaus sodnelio pastebėjo baisų užrašą: "Sode veikia automatiniai šūviai". Vadinasi, jei kas peršoks per gražią tvorelę ir pabandys nuskinti raudoną obuoliuką, automatiškai gaus šūvį į pakaušį.. Policija įsakė tokį užrašą nuimti, kurio visas "pavojus" ir tebuvo tik bauginančioj iškaboj.

Pulgis Andriušis žurnalistinio darbo nemeta ir dabar, nors pakitę gyvenimo sąlygos ir verčia gabųjį spaudos darbininką kasdieninę duoną užsidirbti kitokiais būdais.

Pulgis Andriušis gabus vertėjas. Nepaprastai gražiai išvertęs Servanteso Don Kichotą pelnė visuotinį pripažinimą ir garbę. Pelnytai vertėjas didžiuojasi dešimties metų darbo vaisiais. Ir čia būta savotiškų būdų. Anuometinis Valstybinės Leidyklos redaktorius Churginas buvo kategoriškai užsispyręs "nukirpti" Don Kichoto Rosinatui karčius ir pavadinti juos plaukais. Vertėjui pasisekė sunkią kovą laimėti ir Rosinatas vertime išėjo su karčiais ant kaklo...

Tremties dienos

Nelengvos ir karčios tremties dienos. Svetima žemė neturi gimtųjų namų šilumos, o svetima duona karti ir spran gi, nors ji ir balčiausia būtų. Su didele šeima Pulgiui Andriušiui nelengva buvo karčiai atmintinomis bėgimo dienomis palikti gimtąjį kraštą ir su didžiausiais pavojais pasiekti Berlyną. O ir Berlyne gyvenimas sunkus. Iš čia kelionė toliau į vakarus. Įsikuria Tuebingene. Po poros metu vėl tenka jieškoti pastogės Tuebingeno kaimynystėje. Tremties metu labai veikliai dalyvauja lietuviškoje spaudoje, redaguoja Dievo Paukštelį, išleidžia feljetonų rinkinį, Esperanto kalbos vadovėlį, su rašytojų grupe nuolat dalyvauja stovyklose ruošiamuose literatūros vakaruose.

Rašytojo talentas Pulgio Andriušio asmenyje seniai brendo. Bet jis ilgai delsė. Rašytojo jėka brendo ir šaknijosi tyloje. Tik tremtyj ji išsiveržė. Ir išsiveržė pilna jėga. Jau su pirmaja knyga "Anoj pusėj ežero" Pulgis Andriušis pasirodė kaip stipriai subrendęs rašytojas. Pirmoji knyga apvainikuota premija. Antroji knyga susilaukė angščiausios premijos. Verta prisiminti: jury komisija premiją paskyrė visais balsais. O jury komisija tikrai rinktinė.

Kadaise Adomas Mickevičius geriausius kūrinius parašė būdamas ištrėmime ir ilgėdamasis gimtojo krašto. Ir mūsų rašytojai eina tuo keliu, atiduodami paskutines poilsio valandas kūrybai. Premijuotoji knygą yra užmiršto poilsio ir gimtinės ilgesio kūdikis. Sudiev, kvietkeli! puslapiuose Pulgis Andriušis neblunkančiu žvilgsniu atskleidė savo gimtojo kampelio perlus, kuriuos prieš 40 metų kukliai pasėjo to paties Gaidžių kaimo dainius kun. Jurgis Tilvytis, "Širvydžių miškelio" eilėmis apdainuodamas tas pačias Gaidžių kaimo apylinkes.

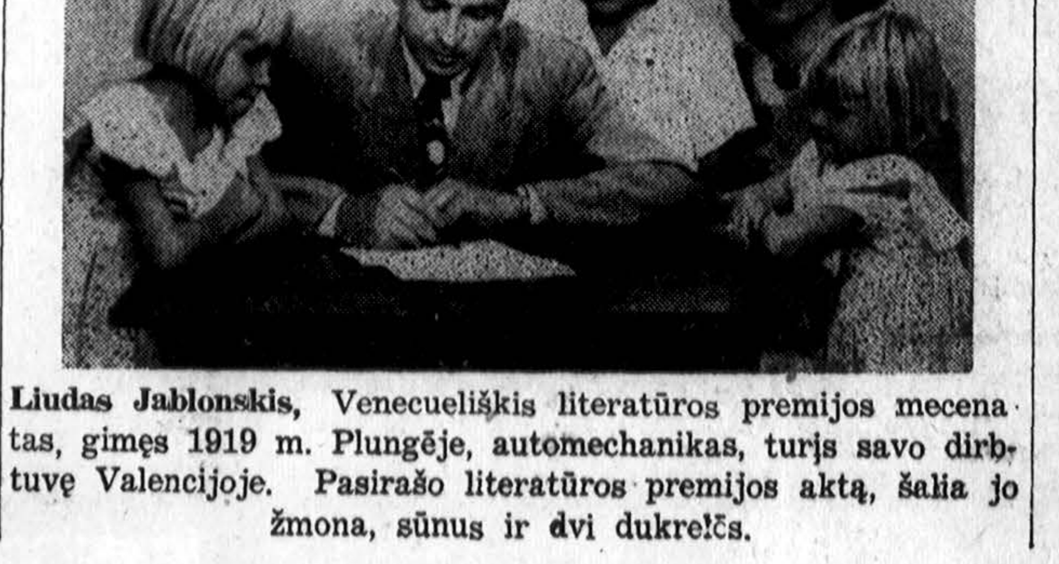

Liudas Jablonskis, Venecueliškis literatūros premijos mecenatas, gimęs 1919 m. Plungėje, automechanikas, turįs savo dirbtuvę Valencijoje. Pasirašo literatūros premijos aktą, šalia jo žmona, sūnus ir dvi dukrelės.

AKTAS

Lietuvių Rašytojų Draugijos jury komisija, sudaryta iš pirmininko A. Vaičiulaičio, sekretoriaus Al. Merkelio ir narių J. Brazaičio, Bern. Brazdžionio, Stp. Zobarsko, 1952 m. kovo 8 dienos posėdyje Lietuvių Rašytojų Draugijos 1951 metų grožinės literatūros premiją 1500 dolerių visais balsais skiria

Pulgiui Andriušiui

už apysaką

"SUDIEV, KVIETKELI",

kurioje giliai pažintas ir su meile atvaizduotas aukštaičių tradicinio kaimo būvis bei jo žmonių dvasia; sutelktas aukštaičių kalbinis lobis ir didelės kultūros stiliumi sukurti spalvingi vaizdai.

Antanas Vaičiulaitis
Jury Komisijos Pirmininkas

Al. Merkelis
Sekretorius

Nariai Brazaitis
Stepas Zobarskas
Bern. Brazdžionis

New Yorkas, 1952 m. kovo 8 d.

Aktas

Venecuela, 1951 metais, spalio 13 diena

Brangindami lietuviska spausdinta zodi ir per ji besireiskiancia musu tautine kuryba, einancia is musu tautos dvasios gelmiu ir savo groziu arnaujancia tai paciai musu tautai, mes, si akta pasirasiusieji, sutariame sudeti sitokia auka:

Bieliunas Jurgis	--	Bolivaru	1.250
Jablonskis Liudas	--	"	1.000
Kikas Donatas	--	"	500
Mikalauskiene Petre	--	"	500
Venckus Vladas	--	"	1.275
Zupkus Marius	--	"	500
Viso		Bolivaru	5.025

Penkis tukstancius dvidesimt penkis Bolivarus

Ta bendra auka paskiriame 1951 metu Literaturos Premijai, kuri savo ruoztu butu paskirta geriausiam 1951 metais isleistam bet kurio zanro grozines literaturos kuriniui.

Sia premija aukojame visu Venecuelos salyje gyvenanciu lietuviu vardu ir skiriame atgimusios Lietuvos 1918 - 1940 metuose triju Respublikos Prezidentu - Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus pagerbimui.

Siu triju garbingu Lietuvos sunu - buvusiu Lietuvos Respublikos prysakyjeasmenyje pagerbiame ir pacia Lietuva, didingos jos praeities paunksmeje ir laisveje kurusia savo dvasine ir medziagine gerove.

Siuo savo zygiu darome dalini patarnavima musu rasytojams, atsidurusiems su nemaza savo tautos dalimi tremtyje ir nesantiems sunku likima. Tegul sis patarnavimas bus zenklu jiems, kad kiekvienas isvarytas is savo namu bedalis lietuvis, kur jis bebutu, ilgesyje savo tautos laisves, mena toki pat bedali musu brangu rasytoja ir laukia is jo dovanos - naujos ir geros knygos.

Visa tai, tegul bus musu visu rasytoju tokiu nuosirdumu priimta, kaip kad musu padaryta.

Jurgis Bieliunas — Petre Mikalauskiene
Liudas Jablonskis — Vladas Venckus
Donatas Kikas — Marius Zupkus

Venecuelos Lietuvių Bendruomenė, Centro Valdyba, Venezuela

Kultūrinė kronika

VLB Kr. Valdyba leidžia B. Vaivorytės "Viltrakių vaikus".

Anic. Simutis baigia ruošti "Pasaulio Lietuvių Žinyną".

Senieji lietuvių asmens vardai ir jų likimas

ST. BARZDUKAS, Cleveland, Ohio

Šia temą prof. dr. Pr. Skardžius skaitė paskaitą Lietuvių Kalbos Draugijos Clevelando skyriaus susirinkime. Per pusantros valandos trukusioje paskaitoje prelegentas palietė šių vardų kilmę, darybą, reikšmę ir likimą. Neįmanoma čia ją visą tiksliai atpasakoti, tad pasitenkinsime paduodami tik vieną kitą jos mintį.

Dabar lietuviui jo vardas neturi tos vidinės reikšmės, kokią turėjo senovėj. Tada vardas buvo prasmingas: tėvai, parinkdami vardą, kartu norėjo savo vaikui išreikšti ir linkėjimus, lūkesčius, pageidavimus. Tam geriausiai tiko sudėtiniai vardai (sudaryti iš dviejų žodžių), nes jais galima daugiau pasakyti. Todėl pvz. Gintautas yra tas, kas gina tautą, Liaudginas — kas gina liaudį, Visgirda ar Visgirdas — kas viską girdi, Daugirdas — kas daug girdi, Kantrimas — kas rimsta kentėdamas, Mažbutas — kas turi mažą butą ir t. t.

Tačiau nevisų vardų reikšmė yra tokia aiški. Nevisada galima lengvai pasakyti, kaip jie yra sudaryti. Pvz. varduose Daubaras, Kybaras, Sambaras, Tautbaras arba Barkintas, Bartautas, Barvainis yra dalis bar. Pirmas įspūdis, kad ji yra susijusi su žodžiu barti, bartis. Bet ji galėjo reikšti ir ką kita. Senųjų slavų bor yra "kovoti", rusų boron reiškė "kovą". Ir mūsų žmonių kaikur sakoma: "Jo žemelė visa nubarta", t. y. "išakėta, išdirbta". Taigi barti galėjo turėti ir kitą reikšmę — "kovoti". Tuo būdu Tautbaras gali reikšti ne tik "tautą barąs", bet ir "dėl tautos kovojąs". Į šitokius klausimus gali atsakyti tik gilesnės kalbinės studijos. O tokių klausimų yra nemaža. Pvz. yra neaiški pirmoji dalis ir tokiuose varduose kaip Arbutas, Eibutas, Virbutas, Vosbutas ar Jodaugas, Surdaugas ir t. t.

Lietuviai iš pradžių tik vardais ir tesivadino. Bet ilgainiui jų vienų pradėjo nebepakakti. Vieniems asmenims nuo kitų skirti prisireikė naujų pažymių. Tuo būdu šalia vardų atsirado ir pavardės, duodamos pagal tėvų verslą, gyvenamąją vietą, asmens ypatybes ir t. t. Kitas pavardžių atsiradimo kelias — prie vardų buvo pradėtos dėlioti įvairios priesagos.

Pavardžių atsiradimas pradėjo senąjį vardyną trikdyti, o krikščionybės įvedimas galutinai sutrikdė, nes dabar buvo parenkami jau kiti, krikščioniški, vardai. Jie yra svetimos kilmės — pvz. Aleksandras yra graikiškas vardas, Mečislovas, Stanislovas, Vladislovas — slaviški ir t. t.

Bet prasidėjus tautinio atgimimo laikams, bundant ir gyvėjant tautinei sąmonei, tauta vėl pamažu pradėjo grįžti prie senųjų lietuviškų vardų — imta krikštyti Algimantu, Kęstučiu, Gediminu ir kitais senoviniais vardais.

Lietuviškas vardynas mums yra savas ir gerai išreiškia lietuvių tautos dvasines ypatybes. Todėl nereikia jo atsisakyti. Pasilaikydami tokias sulietuvėjusias krikščioniškų vardų lytis kaip Juozas, Pranas, Stasys ir kt., mes turime pageidauti ir savų lietuviškų vardų.

Atsidūrus svečiose šalyse, mums iškyla reikalas išlaikyti lietuviškas lytis ir pavardėse. Trumpindami pavardes, mes taip pat turime išlaikyti jų lietuvišką pavidalą. Sektinų pavyzdžių randame ir pačioje Amerikoje — pvz. Rimavičius yra pasivadinęs Rimu, Olševskis Oliu ir t. t. Šitokias sutrumpintas lytis jau nesunku ištarti ir svetimtaučiams, o savo pavidalu jos lietuviškos. Jei Rimas, Olis mums pasako jų savininkų tautybę, tai tokios pavardės kaip De Righter (Diraitis), Gets (Gečys)), O'Bell (Obelienis) ir pn. savo lytimis apie jų savininkus nieko nepasako. Lietuvių kultūros istorijai jos jokių žymių nepaliks.

Po paskaitos dar kilo diskusijos, kuriose dalyvavo P. Balčiūnas, St. Barzdukas, M. Dunduraitė, J. Jakštas, K. Juknys, J. Leonas ir kt. Jose buvo iškelti keli praktikos klausimai: dokumentuose reikėtų išlaikyti vardų lietuviškas lytis, moterų pavardės čia turėtų būti rašomos be lietuviškų priesagų — aitė, — ienė ir kt., nes dėl tokio rašymo gali atsirasti nelauktų komplikacijų, ir kt.

VIŽAS IR VYŽUONOS

JUOZAS BŪGA, Chicago, Ill.

Lietuvoje, Utenos apskr., yra miestelis Vyžuonos. Kaip pasakoja senelis Maslauskas, Vyžuonų apylinkėse yra daug žalčių. Vietiniai gyventojai juos vadina vižais. Sako — gudrus, kaip vižas. Vižas šioje apylinkėje dar ir paskutiniu laiku buvo laikomas "šventenybe". Čia pat teka upė Vižuona. Apylinkė yra graži, aplink apsupta šimtamečių ąžuolų ir liepų.

Bažnyčia su Vižo galva

Reformacijos metu 17 šmt. švedų karalius Gustavas-Adolfas pastatė Vyžuonose švedų bažnyčią. Senieji vyžuoniškiai pasakoja, kad bažnyčia buvo pastatyta Perkūno ir Vižo šventyklos vietoje ant kalnelio.

Bekasant bažnyčiai pamatus, rado aukurą su Vižo (žalčio) galva, iškalta iš akmens. Švedai į tą bažnyčią įmūrijo Vižo galvą ir savo kovų sviedinį (patrankų).

Akmeninis aukuras

Bažnyčioje po didžiuoju altorium stovėjo 80 cm. augščio ir 1,5 metro pločio dailiai nuskaldytas akmeninis aukuras su iškopta skyle deginimui.

Pasakoja seneliai, kad senovėje ant to aukuro dievų (Perkūno ir Vižo) garbei sudegindavę kryžiuočius. Vyžuoniškiai vis sako: "Gink, Dieve, negalima užmušti vižo (žalčio): vižas saugo javus nuo pelių, gau do peles!" Vižą vyžuoniškiai skaitė "gudrybės ir gydymo" dievaičiu.

Kalnas ant kurio stovi bažnyčia yra supiltas. Kalnas vadinamas "Kartuvių kalnu". Ant kalno matosi dideli grioviai. Dar sakoma, kad senovėje ant "Kartuvių kalno" buvusi pilis.

Dabartinis vaizdas Vižo.

Beeinant per Vyžuonas keliu nuo Užpalių, dešinėje pusėje ant kalno matosi savotiško stiliaus bažnyčia. Didžiojo altoriaus išorinė pusė yra į kelio pusę. Tas kalnas apaugęs ąžuolais ir liepomis. Bažnyčia aiškiai ir gr[illegible] matosi iškilusi virš medžių. [illegible] vienas praeidamas keliu pr[illegible] bažnyčią, sustoja ir žiūr[illegible] aiškiai matomą Vižo galva kairėje bažnyčios pusėje ir švedų kovų sviedinį — dešinėje bažnyčios pusėje.

Vyžuonų apylinkės apsikrikštijo vėlai. Todėl ir daug įdomių senovės papročių čia randama.

Švedų bažnyčia dabar yra katalikų rankose ir jos istoriją su Vižu papasakoja tik seneliai.

Aplinkiniai Vyžuonų gyventojai Vyžuonų vardo atsiradimą sieja su Vižu. Apylinkėje paplitusi pavardė Vyžintas. Vyžuonos buvo mėgstama ir dažnai lankoma vieta.

Užrašyta iš dr. Šilinio pasakojimų.

Kompozitorius Refice

Religinės muzikos maestro Licinio Refice, italas, parašė naujas Mišias "Maria Mater Gratiarum". Mišios atskleidžia plačiąją garsiojo maestro kūrybos skalę, kuri prasideda ramiai banguojančiu "Kyrie" ir didingais aidais baigiasi iškilminguoju "Agnus Dei". Perudžijos katedroje neseniai šios mišios buvo pirmą kartą giedotos diriguojant pačiam Maestrui, o vargonais palydėjo maestro Don Pietro Squartini.

XX amžius - pabėgėlių amžius

Vokietijos Caritas skelbia žinias apie pabėgėlių-benamių skaičių Europoje. 40 metų bėgyje aštuntadalis Europos gyventojų (68,000,000 žmonių) prievarta buvo išvaryti iš savo namų. Iš to skaičiaus vien tiktai 1945 m. 27,000,000 žmonių neteko namų ir tapo tremtiniais.

Niekas nežino apie mus tiek blogo, kiek mes patys, o visdėlto taip gerai apie mus nemano, kaip mes patys.

—Schoenthan

DĖMESIO SAVININKAI!
Gaukite mūsų kainas pirma!
ACHUFF BROS.

Dailydininkai, kontraktoriai; dirbame naują darbą, remontavimus, pataisymus visų rušių, virtuvių kabinetus.

Šaukite FOrest 6-1568

SPRING CLASSES
Starting for Tap, Ballet, Acrobatic, and Baton in Park Forest
Private or class instructions
Enroll now. Phone SKyline 4-3138
WILLETTE SCHOOL OF DANCING
Teachers members of National Baton Twirling Association and National Association of Dancing Masters.

DĖMESIO VASARVIEČIŲ SAVININKAI! Rastų vasarnamiai: visiškai pastatoma arba pridedama bent kuri dalis; 1 iki 4 kamb. — $500.00 ir virš. Parašykite arba pašaukite.

BOYNE FALLS CABIN MILLS
Boyne Falls, Michigan

CONRAD'AS — FOTOGRAFAS (Lietuvis)
Moderniškai įrengta vieta įvairiom nuotraukom. Specialybė — vestuvės. Jaunavedžiams duodama puiki ir brangi dovana. Sąžiningas ir gražiai atliktas darbas.
414 W. 63rd STREET
Tel. ENg. 4-5883 ar ENg. 4-5840.

Tuck Pointing Biznyje
JONAS CONRAD
Atnaujinama nusilėvėjusį namą, pripildoma tinkaus išplautus plytų tarpus. Taip pat pataisome kaminus ir apie langus. Per daug metų gerai patyręs darbe lietuvis. Reikalui prišėjus kreipkitės: J. CONRAD, 5242 So. Artesian Ave. GRovehill 6-4177.

MACY'S CLEANERS, Inc.
Kur prižadai yra įvykdomi
5 VALANDŲ VALYMO DARBAS
Specialybė
Kedžių uždangalų ir užuolaidų valymas
Priimsime ir pristatysime
VISI TELEFONAI
DOrchester 3-4117
Valykla ir centrinė raštinė
652½ E. 63rd St.

Mes taisome visų firmų siuvamas mašinas. Kiekvienas darbas garantuotas. Išnuomojamos mašinos. Mes pertaisysime į elektrinę jūsų kojinę mašiną. Prašykite mūsų nemokamai jums apskaičiuoti. Didžiausias pasirinkimas vartotų Singer mašinų.

SINGER SEWING MACHINE CO.
4222½ ARCHER AVE.

TIKTAI DĖL TRUMPO LAIKO!
Dėmesio Savininkai! 30 galionų Rheem automatiški gazo vandens šildytuvai įdedami tik už 83.00. Dėl visokių vandentiekio-kanalizacijos reikmenų pamatykite mus dabar ir pasirinkite iš mūsų didelio kiekio prekių.

WAUKEGAN PLUMBING SUPPLY
1611 Grand, Waukegan, Ill. Maj. 2362

TADO BALČIŪNO
PRECIZIŠKAS LAIKRODŽIŲ TAISYMAS
2156 W. 23rd St.; YA. 7-0841
Laikrodžiai elektroniškai patikrinami ir atnaujinami. Atstovybės visose Čikagos lietuvių kolonijose. Darbo val.: 5-8 val. vak. šeštadieniais nuo 10-8 val. vakaro.

PERKRAUSTOME BALDUS
PARDUODAME ANGLIS IR PEČIAMS ALIEJŲ
Patarnaujame gerai ir pigiai
STASYS FABIJONAS
2146 SO. HOYNE AVE.
Tel VIrginia 7-7097

SOPHIE BARCUS RADIO PROGRAMA
Iš WGES stoties — Banga 1390
PIRMAD. iki PENKTAD. 8:45 iki 9:30 val. ryte
ŠEŠTAD. 8:30 iki 9:30 val. ryte
LIETUVIŠKOS VAKARUŠKOS iš tos pat stoties PIRMADIENIO vakare nuo 7 iki 8 val.
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Ill. Tel. HEmlock 4-2413

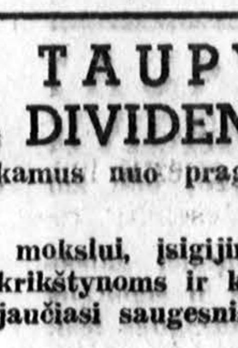

TIKTAI JUS patys galite įsitikinti, kad
Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 17
yra nuostabi ir puikiai stiprinanti, bendrai stiprina skilvį, reguliuoja ir sutvarko — kai tūkstančiai patenkintų vartotojų yra apie tai pranešę mums ir savo draugams.
JEIGU esate išbandę visus kitus, PABANDYKITE GERIAUSIUS. JOKIŲ CHEMIKALŲ — JOKIŲ MINERALŲ, tiktai PAČIOS GAMTOS grynos žolės — 21 įvairi rūšis sumaniai sumaišyta į vieną paslaptingą formulę, kuri stipriai tebestovi per daugel metų.
Kaina $1.12 už didelį pakelį. Su taksais ir prisiuntimu.
Reikalaukite NEMOKAMO sąrašo mūsų kitokių sutaisytų žolių.
Z-G STANIS COMPANY
2822 ARCHER AVE.
CHICAGO 8, Ill. Dept. R.

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS
Kiekvienas žmogus turėtų atliekamus nuo pragyvenimo pinigus taupyti kas savaitę.
Taupyti reikia: senatvei, vaikų mokslui, įsigijimui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitiems reikalams. Kas turi susitaupęs pinigų, tas jaučiasi saugesnis ir laimingesnis. Pradėk taupyti šiandien!

MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. VIrginia 7-7747
Savings insured to $10,000 by F.S.L.I.C.

Apsižiūrėk ir Taupyk Saugiai!
Standard Moka Aukštesnį Dividendą!

STANDARD FEDERAL
YRA STIPRIAUSIA TAUPYMO ĮSTAIGA AMERIKOJE

TURTAS	virš $31,000,000
ATSARGOS FONDAS	„ $ 3,000,000

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 Archer Avenue, Kampas Sacramento Avenue
JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas • Telefonas: VIrginia 7-1141
Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 val. po pietų, Ketvirtadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vakaro, Trečiadieniais visai neatidaroma.

PERKRAUSTAU BALDUS
VIETOJE IR IŠ TOLIMESNIŲ DISTANCIJŲ
TURIS ILGĄ PATYRIMĄ
JUOZAS NAUJOKAITIS
6819 So. Rockwell Street
CHICAGO 29, ILL.
Tel. WAlbrook 5-9209

Tel.: Ofiso HE.4-6699, rez. CL.4-0955
DR. ANTANAS ALEKNA
(ALEKNAVIČIUS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL.: 1—4 ir 6—9
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. p.p. išskyrus ketvirtad. ir sekmad.

Tel.: Ofiso VI.7-6583, rez.RE.7-7868
DR. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL.: 1—3 popiet ir 7—8 v. vak. trečiad ir sekmad. ofisas uždarytas šeštad. tik nuo 1—3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66TH PLACE

Tel.: Ofiso HE.4-5849, rez.HE.4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6757 So. Western Ave.
VAL.: trečiad. ir šeštad., pagal susitarimą; kitomis dienomis nuo 2 iki 4 popiet. 7—9 vakare

Ofisas ir rezidencija—YArds 7-3526
DR. G. J. BYLAITIS
Vidaus, nervų, vaikų gydytojas
DR. JONAS VALAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4038 So. Archer Ave.
(prie California Ave., šiauryt.kamp.)
Val.: pirmad., ketvirtad. ir penktad 6 - 8; antrad. 2 - 4 ir 6 - 8; trečiad. 3:30 — 6 pagal susitarimą; šeštad. 1-6.

Tel.: Ofiso WA. 8-3060, rez. CO.4-1187
DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
VAL.: (išskyrus šeštad. ir sekmad.) Nuo 1 iki 4 v. p.p.; 7—9 v.v. Šeštad. priima tik pagal susitarimą
Rezid.: 10838 So. Wabash Ave.

Tel. ofiso VI. 7-0600, rez. VI. 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Ave.
Kampas Archer California Ave.
VAL.: 2—4 ir 6—9 p.p., Išskyrus sekmadienius.

Tel.: Ofiso YA.7-1166, rez.DA.6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(kampas Halsted ir 35-tos gatv.)
VAL. 1—4 ir 6:30—8:30 p.p. kasdien išskyrus trečiadienius. Atidara šeštadieniais 1—4 val.
Rez. 3247 S. EMERALD AVE.

Of. GRovehill 6-4020, r. Hilltop 5-1560
Dr. Alexander J. Javois
(JOVAIŠAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
VAL.: Nuo 2—4 v.p.p. ir 7—9 vak. trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

Tel.: Ofiso PR.6-3838, rez. RE.7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL.: kasdien nuo 2—4 p.p. ir 7:30 iki 9 vak. šeštad. nuo 2—4 popiet, trečiad. ir sekmad. uždaryta.

Ofiso ir buto tel. OL. 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 So. 49th Ct., Cicero
Kasdien 10—12. Antrad. ir ketvirtad 6:30—9 v. v. Šeštad. 10—2 ir 4—6.
Butas 1635 S. 48th Ct.

Telefonas: REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
PHYSICIAN and SURGEON
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL.: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vak. Trečiad. pagal sutartį.

Ofiso telef.: LAfayette 3-3210, jei neatsiliepia šaukite KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
VAL.: Kasdien popiet nuo 12-2:30 v. Vak.: pirm., antr., ketvirt. 6-8:30 v. Trečiadienį tik susitarus.

Tel.: Ofisa YA.7-5557, rez.RE-74966
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČINSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. v. Išskyrus trečiad. ir šeštad. vak.

Tel. Ofiso GR 6-5399 PR. 6-4732
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 WEST 63rd Street
(kampas 63 ir Artesian)
VAL.: 2—4 p.p. ir nuo 6—8 v. vak Treč. ir šešt 2-4 p. p. Sekm. uždar

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell
Tel. PUllman 5-8277
VALANDOS: pagal susitarimą

PLATINKITE "DRAUGĄ"

Dr. Edward B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2750 West 71st St.
(prie California Ave.)
LIGONIUS PRIIMA: kasdien nuo 1 iki 4 ir nuo 7 iki 9 v.v. šeštad. nuo 2 iki 4 v. treč.—pagal susitarimą.
Susitarimui skamb. GRo. 6-1321
Jei neatsiliepia VIncennes 6-3900.

Ofiso teleffonas VIrginia 7-1886
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4204 Archer Avenue
VAL.: kasdien nuo 2:00 iki 8:00 v. trečiad. ir sekmad. tik susitarus

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis; pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
4701 S. Damen Ave. Chicago, Ill.
Šaukite — YA 7-7381
Priima: vakarais 6 iki 9, šeštad.: 10 ryto iki 4; trečiad. ir sekmad tik susitarus.

Tel.: Ofiso YA 7-0554, rez. MI 3-2880
DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Avenue
(antras augštas)
OFISO VAL.: Nuo 10 iki 12 v. ryto, nuo 2 iki 4 v. p.p.; nuo 7 iki 8:30 v.v. Sekmad. nuo 10 iki 12 v. dieną.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
Ofiso telef. HEmlock 4-4848
Rezid. telef. GRovehill 6-0617
Priimami ligoniai pagal susitarimą

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave., Chicago
VAL.: nuo 2—4 ir 6—8: trečiad., šeštad. ir sekmad. tik pagal sutartį
Tel.: Ofiso YA.7-4787, rez. PR.6-1930
Jei neatsiliepa viršminėti telefonai šaukite: MIdway 3-0001

Tel.: Ofiso HE.4-2123, rez.PR.6-8484
DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6255 South Western Avenue
VAL. kasdien 2—4 p.p. ir 6—8 vak. šeštad. 2—4 p.p. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

Tel. ofiso: DAnube 6-1125
Buto — WAlbrook 5-6691
DR. A. VALIS-LABOKAS
MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 South Halsted Street
Val: 1 iki 4 v. p. p. ir 6—8 v. vak
Šeštadieniais 1—4 v. p. p.

Tel.: Ofiso PR.6-6446 rez.HE.4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL.: nuo 2 iki 4 p.p.: 6 iki 8 vak
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Tel.: Ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6659
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL.: 11 v. r. iki 3 p. p.; 6—9 v.v.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis Ištaiso
Ofisas ir akinių dirbtuvė
756 West 35th Street
VAL.: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiad. nuo 10—12; šeštad. 10—8 p.p.

Egzaminuoja Akis — Pritaiko Akinius
DR. J. J. SMETANA, JR.
OPTOMETRISTAS
AKIŲ SPECIALISTAS
1801 So. Ashland Avenue
VAL.: pirmad., antrad. ketvirtad. penktad. 9:30—12; 1:30—8 v. v. Trečiad. uždaryta, šešt. 9:30 iki 12; ir 1:30 iki 3 val. popiet.
CAnal 6-0523 — Platt Bldg.

Telefonas OLympic 2-4276
DR. P. ATKOČIUNAS
DANTISTAS
1446 So. 49th Court, Cicero
VAL.: antr., ketv. 10-12, 2-6, 7-9 pp penkt. 3—6, 7—9 p.p.
3147 S. Halsted St., Chicago
VAL.: pirm. treč., šešt. 3—8 p.p. penkt. 10—12 ryte

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8
Trečiadieniais tik susitarus
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. YArds 7-7772

DR. A. P. STULGA
DANTISTAS
2723 West 71st. St.
Priėmimo laikas pagal susitarimą
Telefonas GRovehill 6-6785

DR. ANTHONY WILLIAMS
(VILIMAS)
DANTISTAS
6322 South Western Avenue
Priėmimo laikas pagal sutarimą telefonu.
Telefonas Grovehill 6-3642

Skelbtis "DRAUGE" apsimoka, nes jis yra plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, o skelbimų kaina yra prieinama visiems.

Remkite "Draugą"

Stebuklo ilgesys katakombose

NELĖS MAZALAITĖS "GINTARINIAI VARTAI"

JURGIS GLIAUDA, Detroit, Mich.

Gintariniai Vartai — septyntoji Nelės Mazalaitės knyga — pasiekia mus kartu su pavasariu.

Tai dvidešimt devynios apysakaitės, tai dvidešimt devyni lietuviškojo pajūrio gintariniai karoliai, suverti tėvynės ilgesio į vieną vėrinį. Ir tas apysakaites skaitydamas negali nusikratyti įspūdžio, kad varstai pirštuose gintarinius karolius, lietuviškojo aukso karolius. Ir negali nepajusti, kad širdis ilgesingai krupteli, kad junti savyje kažin kokį pašvarėjimą, kad ataskamba dvasioje Gintarinių Vartų vaizdai.

Legendos esmė

Knygos pastraipoje pasakyta, kad tai "legendinio pobūdžio pasakojimų rinkinys". Pasakojime, vadinamame legenda, mes žavimės nepaprastybėmis, susitinkame su šventaisiais, regime stebuklus, tokius paprastus savo nepaprastybėje; legendoje Anapus gyventojai lankosi žemėje, o mirtingieji svečiuojasi danguje. Legenda yra lakios vaizduotės kūrinėlis, bet legenda nėra vien tik nepaprastas įvykis, nuotykis, nėra novelė su novelei įprastu staigmeniškų lūžiu. Legenda turi esminį bruožą: foną, koloritą, tą rampos šviesą, kurios turi būti apšviestas įvykis. Legendoje turi švytėti kažin kokio tobulumo ilgesio šviesa, kuri žemės trankumyne priverčia jautriai, švelniai, naiviai netiek domėtis turiniu, kiek ilgėtis tos nepaprastybės, kuri dėstoma legendos turinyje; pajusti didelį tos nepaprastybės skaistumą; įtikėti stebuklais žemėje. Esminis legendinio pasakojimo bruožas: koloritas yra toks pat neatskiriamas elementas, kaip ir vaizdo perteikime drobėje.

Todėl dažniausiai legendų temomis imami vaizdai, kur dalyvauja Anapus gyventojai, šventieji, nes kaip tik jų asmenybės lengviausiai perteikiamos legendinio pobūdžio pasakojime. Tos asmenybės, tokios paprastos ir kartu skaisčios,— tokios augštos ir kartu artimos ir suprantamos, jau seniai tapo tradicinėmis legendinio pasakojimo asmenybėmis. Jos priverčia ilgėtis to tobulumo, kuris viešpatauja šventojo žmogaus sieloje. O ir rašymo pobūdis dėl to stengiasi artėti į biblinio stiliaus monumentalųjį paprastumą.

Selma Lagerloef, legendų klasikė, po kelionės į Palestiną išreiškė savo nuotaikų įspūdžius legendomis. Šventoji Žemė žėri po jos plunksna nuostabiu nepaprastumu. Jos legendas skaitydami švelniai tikime vaikišku tikėjimu, o to tikėjimo poveikyje ir švelniai ilgimės viso to, kas dėstoma jos legendose. Ilgimės to paprasto, skaistaus ir kartu monumentalaus tobulumo jos legendų veikėjų.

1909 metais Selma Lagerloef gavo Nobelio premiją. 1914 metais ji buvo pirmoji moteris išrinkta į Švedijos Akademiją. Tai buvo padėka už tai, kad pasaulio skaitytojui ji atskleidė nuostabųjį savo legendų pasaulį.

Stebuklo ilgesys

Nelė Mazalaitė savo Gintariniais Vartais taip pat atskleidžia nuostabųjį pasaulį. Jos vaizduose, tuose pasakojimuose, sutelpa visi tie elementai, kurie būdingi legendai. Ir kad ir kiti, skirtingi nuo tradicinių legendos asmenybių, jos pasakojimų veikėjai, jos pasakojimai yra legendos. Todėl galime drąsiai tarti, kad Mazalaitė atskleidžia mums nuostabųjį legendų pasaulį. Jos įkvėpimo šaltinis yra Lietuva—ta šventoji ir prarastoji lietuvio žemė. Šios dienos aktualija — okupantai, partizanai, tremtis — viskas tai telpa jos legendų temose; ir viskas tai jos legendose stebuklingai pakinta, stebuklingai atsinaujina nežemiškame meilės ir pasiilgimo švytėjime ir po graudžiai — švelniu mistišku Anapus kvėpavimu, kyla prieš mus įprasmintos kančios ir tylaus svajingo nusiraminimo sandaroje.

Didžioji, ne šios žemės rimtis apgaubia kankinių sielas, moderniškųjų laikų kankinių sielas, ir jie, patys to nesavokdami regi kažin ką daugiau už šios žemės įvykius — jie junta stebuklus. Stebuklo pasiilgimas ir stebuklo apsireiškimas yra esminis Mazalaitės legendų bruožas. Šios dienos paprastybėje stebuklas vos pajuntamas, vos apčiuopiamas, trapus kaip perregima vizija — bet jis galingas ne savo materialiniu poveikiu, stebuklas galingas jo poveikiu į kankinio, į žmogaus sielą. stebuklas stipresnis už tikruosius įvykius, kurie prieš tą trapųjį stebuklą patys ima atrodyti trapūs ir menki. Stebuklas galingas todėl, kad žmogus pajutęs jį ima suprasti įvykio ir skausmo prasmę, tikslą ir vertę. Ir jausti save prieš tą tariamai galingą realųjį galingesnį ir neįveikiamą. (Plg. Paskutinis Šniegas, Motina, Karaliaus Veidas).

Ši Mazalaitės knyga yra knyga apie kankinį, katakombų žmogų, pasiilgusį stebuklo ir regintį stebuklą. Ir tas dažnai pasikartojąs reiškinys, kad blogas tampa geru argi nėra stebuklas? Ir paprastojo iškilimas iki šventojo aureolės argi nėra stebuklas? Stebuklas neturi išviršinio reiškinio prasmės ir apraiškos. Stebuklas nuolat, kaip rūpestingai prižiūrimos gėlės, žydi kankinio ar katakombų žmogaus viduje ir pildo jį nesiblaškymu ir skaistumu.

Gintarinių Vartų žmogus

Kodėl stebuklas lydi šios knygos veikėjus? Todėl kad tie žmonės dvasingi, kupini kančios, tylios ir, galbūt naivios, kontempliacijos, Gėrio pojieškio, pastangų smerkti blogį ir pamaldžiai tikintieji. Dažniausiai jie yra filosofai iš Dievo malonės. Iš Mazalaitės knygos mūsų kasdieniškieji žmonės, kilę iš mūsų tėvynės, spindi biblinių asmenų prakilnumu, apie kuriuos jau keli tūkstančiai metų žmonija įprato galvoti kaip apie pavyzdžius.

Visi šios Mazalaitės knygos veikėjai praeina pro mus bevardžiais asmenimis. Autorė nesuteikė jiems vardų. Bet jų siluetai tokie ryškūs mistinės aušros fone, kad jie tampa gyvi ir nepamirštami. Mazalaitės žmonės nėra fatalistai, nes jie visi junta, kad augščiau jų likimo yra dar kažin kas, kas juos globoja, kas neleis jiems žūti beprasmingai, kas juos myli ir kas galingesnis už likimą. Ir tai neleidžia jiems blaškytis pavojaus valandoje ir jie gali ištvermingai iškęsti skaudžiausį išgyvenimą. Jie kupini vidinio dvasinio pamaldumo, labai santūraus, šykštaus išvirš šiniai, gilaus, nepajudinamo, skaistaus. Gal būt jie panašūs į tuos antikos krikščionis, kurie cirkų arenose be panikos žiūrėjo į tigrų nasrus. Tie žmonės, kilę iš mūsų tėviškės žmonės, ateina į mus ir su kiekviena legenda atneša į mus savo pasaulėjautos trupinius ir persiimame ta pasaulėjauta ir instinktyviai stebimės ja, švarėjame ir trokštame būti panašūs į juos. Galima kalbėti apie naują asmenį mūsų raštijoje — Mazalaitės legendų žmogų. Apie tą šventumu paženklintą žmogų, kankinamą ir draskomą kasdieniškų nelaimių ir skausmų, dažnai neįžiūrimą po kasdieniškais rūbais.

Vaizdas ir jausmas

Mazalaitė vaizduoja įvykį pačiame jo persilaužime. Jos vaizdas neturi ryškių kontūrų, disonansinio dažo, griežtų linijų. Šešėliai ir pusšešėliai; tonai, bet ne kontūrai; lyrinis šydas virš visko. Ir todėl bombos, budeliai, šautuvų šūviai, milicijos viršininkas — užlieti tos pat ilgesingos nežemiškos pašvaistės šviesos, kuri regis tetinka tik rojaus raktininkui, šventiesiems ir arkangelui su svarstyklėmis. Tuo pat legendų taku kuriuo eina tik vėlės, nemindžiodamos žolės, žengia mūsų tėvynės žmonės — ūkininkai, tremtiniai, našlaičiai.

Mazalaitė įjungia į kasdienį mūsų žmonių gyvenimą šventą gyvenimą ir stebuklo slėpiningumą. Legendos vizija ir legendos užuomazga dažnai glūdi autorės pergyvenime. Ji nevengia tiesiog iš savo ar legendos pasakotojo pergyvenimo išvesti legendos istoriją. Štai pavyzdys autorės vizijos ryšio su jos legendos turiniu: Istorija apie koplytėlę (pusl. 18) —

> Ne, dabar negaliu nieko kito galvoti — štai, plaukiu Atlantu, laivas, kaip užkeiktasis keltininkas, per meta iš žinomo ištrėmimo į nežinomąjį — aplinkui tiktai vanduo ir pilkuma, tačiau esu savo tėviškės lankose ir negaliu atsidžiaugti. Iš tikrųjų, kur gali būti gražesnė vieta koplytėlei?..

Vis ryškiau jaučiame kartu su autore tą baisų, nepergalimą vandenyno laivo judesį, tą nesulaikomą jo veržimąsi į tolį, tą žiaurumą jo brutaliame judėjime pirmyn, vis tolyn nuo autorės tėviškės kranto. Ir tėviškės koplytėlės vaizdas, toks trapus pradžioje, vis auga, vis stiprėja, vis aiškėja, nustelbia šiurpųjį vandenyno grožį, kaip gėlė prasiskleidžia legendos turiniu.

Autorės asmeniškų pergyvenimų posakiai nesudaro kontrasto, bet kuria vieną nedalomą derinį tarp vandenyno kelionės ir nuotaikos beviblaškančio, priversto bėgti iš tėvynės tremtinio ir kažin kur tolimos Žemaitijos lankoje esančios senos sutrūnijusios koplytėlės. Ak, kartu su autore, su ašaromis žvilgsnyje, mes šnibždame autorės žodžius: tu stovi ten, mano tėviškės lankoje, gražiausioje pasaulyje, ir nuo kurios tolstu kas minutę, Dieve mielas.

Dienraščio recenzijos rėmai neleidžia sustoti ties šviesiais, lyg regėte peregimais tos legendų vaizdais. Ne sausu abstraktizmu, bet slėpingumu švyti kiekviena legendų eilutė ir ilgesio jausmo prisisunkusi jos raidė. Netenka minėti ir pavyzdžių jos kalbos puošmenų, palyginimų, sakinio muzikalumo — tas visas puikumas, kaip lietuviškojo upelio krantų grožis, tolydžio vis nauju šviežumu, nauju patrauklumu atsiskleidžia guodžiam plaukiančio žvilgsniui.

Viena legenda iš dvidešimt devynių

Kiekviena šio rinkinio legenda yra gintarinis perlas tame gintarinių karolių vėrinyje. Būtų nuostabu, jeigu tos legendos nebūtų skaitomos mūsų pobūvių salėse. Ir tada — kuri legenda būtų už kitas puikesnė; kuri kitas nustelbia? Kiekviena yra kupina savo nuotaikos ir išbaigto savyje turinio. Kiekviena nenustelbiama tolimesnę paskaičius. Ir tik kaip pavyzdį tokios, kuri parodo, kaip Mazalaitė šiokiadienio realumą perkelia į legendos rėmus ir kurias padaro išvadas paminėkime kad ir Paskutinį ledą.

Karo veiksmų ir priešo invazijos varomi pabėgėliai bėga per marių ledą. Pavasaris. Ledas jau trapus. Naktis tamsi ir neperžvelgiama. Pabėgėlių vilkstinę puola lėktuvai ir bom barduoja. Ledas sudraskytas tamsoje neįžvelgiamomis ekstėmis. Ūkininkų pora: vyras, žmona ir vaikas toje arklinių vilkstinėje. Patys, pražūties angoje, jie išgelbsti mergaitę našlaitę. O išsigelbėjimo jau nebėra. Jau trupa ledas po tekiniais. Jie pastebi prieš save, vos tamsoje įžvelgiamą vežimą ir ryžtasi aklai jį sekti. Jie seka tą vežimą, kuris taip ryškiai važiuoja ledu sudraskytu bombomis į skeveldras. Ju vežimą ima sekti kiti. Galop laimingai pervažiuojamas trupantis ledas; visi jau krante. Visi dėkoja tai ūkininkų porai — bet juk šie aklai sekė prieš juos važiavusį vežimą. Kur tas vežimas? Kur jis, kuris žūstantiems parodė kelią? Jo nebėra. Jis dingo, kaip vizija. Ir kas tie, kurie važiavo? Kurie parodė kelią bežūstančių pabėgėlių vilkstinei. Kas jie?

Ūkininkas žiūri ir (pusl. 71): ir nemato nieko priešais ir nėra nieko tolumoje, vežimo nei žmonių — aušra tokia didelė, kad gali viską matyti, o juk tokia lyguma...

Tai pasakojimo griaučiai. Įprasmintos kančios ir tylaus svajingo nusiraminimo sandara, protu nesuvokiamas išsigelbėjimo stebuklas, kažin koks mistiškas švytėjimas, kurio perverta ta pabėgėlius supasi tamsa, šitą žiaurios buities dramatišką vaizdą paverčia legenda. Ir tokia legenda virpdo mūsų jausmus labiau už tradicinę legendą, kuri greta šios atrodo abstrakti ir formali.

Katakombų Dieve!

Baladėje apie būrę Mazalaitė pareiškia (pusl. 237): pro mūsų kentėjimus ir kraują atsivers mūsų laisvė, lyg iš gilumos iškils gintariniai vartai, ir pro tuos vartus pasaulis regės mūsų vertumą...

O kenčiančios Lietuvos žmogus kreipiasi į Dievą (Karaliaus Veidas, pusl. 203): Katakombų Dieve! Tame kreipimesi glūdi raktas suprasti visą knygą. Knygos pavadinimas tik papildo šį supratimą. Esmė yra kreipimesi į Katakombų Dievą.

Viskas, kas šioje knygoje pasakyta apie Lietuvą todėl yra taip perveriančiai — graudu, taip pakiliai — skaistu, kad tai papasakota apie katakombas, apie katakombinę Lietuvą. Ir imant knygos pavadinimą simboline prasme, tų legendų rinkinys yra tieji gintariniai vartai, pro kuriuos regima iš katakombų požemio, iš katakombų, kuriomis paversta mūsų tėvynė, iš beviltiškos be sugrįžimo tremties katakombų dangaus atošvaistės šios dienos žmonių širdyse. Pro tuos gintarinius vartus regima katakombų žmogaus siela ir jo stebuklo ilgėjimasis.

Greta didžios meninės vertės Gintariniai Vartai kviečia įvykių paprastybėje tikėti nepaprastybe, stebuklu, viltimi. Knyga skelbia, kad brutaliai— galingas yra tik trapus prieš beginklį tauruį. Knyga ryškiai priešpastato dvasią prieš jėgą. Tai suteikia knygos vedamai minčiai monumentalumą, nesiblaškymą ieškojimuose, įsitikinimą, kad stovima ant tikro kelio ir prieš tikrą kelio gairę...

— Jūs, kurie ir sugriautoje bažnyčioje matote Dievą, — pareiškia skeptikas ir piktas žmogus iš Girkalnio Legendos (pusl. 173) — be reklamos mirštate už laisvę, esate verti stebuklo, jūs sugrįšite.

85,000 studentų

Paskutiniais laikais Anglijoje yra netgi 85,000 studentų. Palyginus su prieškariniais laikais, studentų skaičius pašoko 70%, kada jų buvo 50,000. Kai kam atrodo, kad dabartinis studentų skaičius yra perdidelis. Turėdami tai galvoje, kai kurie universitetai nori sta bilizuoti pastovų studentų skaičių, kuris būtų truputį žemesnis, nei dabartinis.

Paskutinio karo pradžioje Anglijos universitetuose mokomąjį personalą sudarė 4,000 žmonių; dabar jo skaičius pašoko iki 8,500. Tokiu būdu universitetų mokomasis personalas, nebūdamas persikroves darbais, gali sėkmingai pasišvęsti moksliniam darbui.

Tarp 1947 ir 1951 metų Anglijos universitetai iš vyriausybės gavo apie 64 milionus svarų paramos.

Išmintingojo įstatymas yra Dievas, paikojo — jo paties užgaidos. —**Platonas**

DIDŽIOJI NAKTIS HOLLYWOODE

Kino filmų žvaigždės: Bette Davis, George Sanders, Karl Malden, Greer Garson ir Humphrey Bogart — su gautomis premijomis už gerą vaidybą. B. Davis priėmė premiją dėl Kim Hunter, o Gr. Garson — dėl Vivien Leigh.

ODELL NURSING HOME 75 mylios į pietus nuo Chicagos. Tiktai rinktinė klijentura. RAMI ŠVELNI APLINKA. Daug gero maisto, šviežus oras ir saulės spinduliai. Gera vieta poilsiui. State Licensed — 24 val. seselių priežiūra. Prieinamos kainos. Rašykite: **Ida M. Witman Odell, Illinois P. O. Box 278** arba telef. Odell 241.

NIEKAD negirdėjote apie "Blue Great Dane"? Mes turime! Reti — taip! Bet greitai jie darosi žymesni šiam krašte; mažieji gimė sausio 14, 1952. Patinas iš Californijos, patelė importuota iš Kanados. Paruošti pardavimui; įskiepyti. Flushing-meadow Blue Great Danes, Flushing meadow Farm, North Ave. ir Addison Rd., Route 1, Elmhurst, Illinois. Gail Schuster, Lombard 8022-J2.

DĖMESIO, ŠEIMININKĖS!
ARROW
AUTOMOBILIAMS SAUGŪS STIKLAI ĮDEDAMI
BAIDAMS VIRŠAI, VEIDRODŽIAI
Padaromi pagal užsakymą
ARROW
GLASS & MIRROR CO.
Specialistai automobiliams ir sunkvežimiams stiklų įtaisymui
52nd & Ashland
PRospect 6-9444

DABAR VYKSTA . . .
Inventorinis Išpardavimas!
NAUJOS SKALBIMO MAŠINOS

Maytag	Easy
Automatic	Voss
Speed Queen	Dexter
Thor	Apex
Universal	Barton

Mainant didelė nuolaida už jūsų seną mašiną

BELL Appliance Shop
Authorized Dealer
4728 Hohman Ave., Hammond, Ind.
SHEFFIELD 2667
Adara pirmad., ketvirtad. iki 9 v. v.
Parduodame ir aptarnaujame nuo 1930 m.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

LIETUVIŲ ĮSTAIGA 39 M. PREKYBOJE!

25 lietuviai pardavėjai, pristatytojai. Mechanikai sutaiso gerai Televizijų setus. Sutaiso gerai radijus, laikrodėlius ir jewelry.

Nuoširdžiai užkviečiame visus atsilankyti į mūsų sandėlį ir apžiūrėti 1952 metų pavasario prekių išpardavimą.

Namams rakandų čia rasite visų žymiausių išdirbysčių. Pagaminame rakandus pagal užsakymus.

Naujų šeimų kūrėjai čia sutaupys didelius nuošimčius. Parduodame urmo kainomis baldus viešbučiams, rooming houses, apartmentams. Karpetai-kilimai, klejonkos, parlor setai, elektrikiniai pečiai virimui. Gesiniai pečiai dėl apšildymo kambarių ir gesiniai pečiai virimui, skalbiamos mašinos, šaldytuvai, miegamo kambario setai, valgomo kambario setai, minkšti krėslai, lempos, staleliai ir kiti reikmenys.

Rašomos mašinėlės su lietuviškais ženklais, auksinės plunksnos, laikrodėliai, deimantai, brilijantai, aukso ir sidabro papuošalai, radio ir televizijos aparatai. Pasaulinės ir lietuviškos plokštelės, lietuviškos gaidos.

Lengvi dalpiniai išsimokėjimai

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 SO. HALSTED ST.
CHICAGO 8, ILL.
Tel. CAlumet 5-7237—4591
Atidaryta pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais. Sekmad. uždaryta.
WCFL 1,000 kil. 50,000 watų jėgos radio stoties programos leidžiamos sekmadienio vakarais 7:30 P.M. Chicagos laiku.

DĖMESIO, NAMŲ SAVININKAI!
TINKAVIMAS — "LATHING"
Nauja konstrukcija — Dideli ar maži darbai. Pataisymai — Senos lubos atnaujinamos su metalinėm "lath". **Darykite pataisymus dabar!**
Tel. WINNETKA 6-2307
PAUL PHILLIPS
Lathing and Plastering Contractors
570 SUNSET ROAD — — — WINNETKA, ILLINOIS
25 M. NORTH SHORE

SEND FLOWERS for EASTER
• BEAUTIFUL CORSAGES
• DELICATE BLOOMING PLANTS
Artistic Bouquets and a variety of Novelties — Flower Containers etc.
STRANSKY'S
1938 West 51st Street
WAlbrook 5-7474
Edward Stransky, Mildred Jungman Stransky, Prop.

DĖMESIO MOTINOS IR BIZNIERIŲ POROS!
Įrašykite savo vaiką dabar!
RENEE'S DAY NURSERY
Turime leidimą nuo State Division of Cild Welfare
DĖL VAIKŲ 3, 4 ir 5 METŲ
KASDIENĄ — 7:30 v. r. iki 4:30 v. v.
ŠEŠTADIENIAIS — 7:30 v. r. iki 1:30 val. po pietų
Valandinis ir savaitinis apmokėjimas
Kolegijoje išmokyti instruktoriai
2710 CHICAGO ROAD
Chicago Heights, Ill. SKyline 4-7073

BOLENS GARDEN TRACTORS
PARDUODAME IR APTARNAUJAME
Rankiniai bei "power" žolės pjautuvai paaštrinami ir pataisomi
B.P.S. DAŽAI, VIŠČIUKAI, ANČIUKAI, KALAKUČIUKAI, "VITALITY" LESELIAI, AUGMENYS IR SĖKLOS, VISOKIŲ RŪŠIŲ TRĄŠOS
WESTMONT FEED & SUPPLY CO.
35 N. Cass Ave., Westmont, Ill. **Phone D. G. 2115**

GAS HEAT
Dabar, kuomet jau turite Gas Permit (leidimą) pirmiau sužinokite mūsų kainas ir apskaičiavimus už įtaisymą geriausių gazinių šildytuvų.
• Republic
• Bryant
• Low Blast Economite
• Timken
Visus šildytuvus įtaiso patyrę apšildymo ekspertai, kurie išriš jūsų apšildymo problemas — turėsite gerą apšildymą už žemiausias kainas.
10% įmokėti — 3 metai išsimokėjimui.
Vykstame bet kur — mieste ar priemiesčiuose.
COLUMBIA HEATING CO. — 9315 So. Halsted St.
Tel. HUdson 8-0814 — Jei neatsiliepia skambinkite STewart 3-2497

SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE Savings & LOAN ASS'N
INSURED UP TO $10,000
3% ON SAVINGS
2555 West 47th Str. CHICAGO 32, ILL. LAF. 3-1083
B.R.PIETKIEWICZ PRES.

480 IŠLIKSIANČIŲ PUSLAPIŲ

A. AUDRIUS

Naujųjų metų prieangyje liejosi džiaugsmas ir apsisvaiginimas. Laukėme dvylikto dūžio — kalendorinės ribos. Viena stotis arčiau pilnosios praeities. Žmonės keisti, nors jų šauksmas gyventi! Gyventi ir užsimiršti gyvenant. Metų praėjimas yra didesnis ar mažesnis mūsų įprasminimo lobis. Vieni jį ženklina sudaužytų mašinų eile arba laimėjimu taupymo knygelei, kiti — vertybėmis, kurioms įkainoti yra per maži šešiaženkliai skaitmenys. Visa bus uždengta dulkėmis ir užklota kalendoriniais lapais. Keisis automobilių modeliai ir šukuosenos, tobulės žmogaus sunaikinimo priemonės, tačiau kraujas visuomet bus vertinamas gyvybės kaina. Kultūra yra kraujas ir prasmės mastelis. Žmogaus gyvenimo ir tremties iš rojaus ar gimtosios žemės. Kiekvienas žingsnis ilgisi įprasminimo. Praėjusių metų tremtis yra mūsų negausių žingsnių pėdos. Pėdos ant sniego ar ant žemės nepraėjimo laikinumo?

Prieš mane Leonardo da Vinci. Šeštieji praėjusių metų Aidai. Jų pilna dešimtis. Štai vienas ir neabejotinas kultūros lankas, kurį nebūtų gėda parodyti ir lietuviškai kalbančiam svetimtaučiui. Penkios dešimtys su viršum autorių grožinėje ir mokslinėje kūryboje. Religinio, visuomeninio bei politinio gyvenimo atspindžiai. Kultūringas ir meniškas išorinis apipavidalinimas ir iliustracijos. Tačiau, mūsuose yra priimta kalbėti apie linijas ir sroves. Ta prasme Aidai yra mūsų šventadienio džiaugsmas, nes jų srovė yra kultūrinis mūsų dienų tekėjimas ir vaga. Daugelis lietuvių tautos vertybių yra praradime. Nebeturime operos, nėra teatro, simfoninių orkestrų, bet kultūros žurnalą turime. Ir kai savo išklydime Vakaruose arčiau susipažįstame su kitų tautų meno bei kultūros žurnalais mus apima džiaugsmas. Nereikia "rašalo ašarų", nereikia meditacijų praeitin, nes yra tikrovė ir įkūnijimas. Aidai. Ir kada po kokių dvidešimties metų, savoje ar svetimoje žemėje, šio žurnalo komplektus vartys toji karta, kurios gimimas yra čia arba laisvės netekusioj tėvynėj, ją apims džiaugsmas ir pasididžiavimas. Lygiai taip, kaip toji karta, kuri tik svetimame globuso pakraštyje pirmą kartą pervertė Naujosios Romuvos, Židinio ir kitų Nepriklausomosios Lietuvos žurnalų tomus.

Aidų apimtis yra platuma. Ir kalbėti apie visą jų platumą yra didelis ir sunkus darbas. Todėl ir mano kalbėjimas bus apribotas daugiau literatūrine žurnalo puse. Poezija ir beletristika. Dailiosios raštijos autoriai, kurie šiame žurnale dalyvauja, su labai retom išimtim, yra mūsų literatūrinio pasaulio pripažintieji žmonės. Vieni iš jų savo kurybos viršūnes yra pasiekę gimtajame krašte, kiti vardai yra tie, prie kurių dar segamas jaunųjų epitetas. Nuo Aisčio, Brazdžionio, Vaičiulaičio ir Miškinio iki Niliūno, Bradūno, Kėkšto, Kozulio, Šlaito bei beletristų: Katiliškio ir Barono.

Jonas Aistis. Didysis mūsų lyrikas ir žmogus visas savo dienas besąlyginiai atidavęs ir atiduodąs lietuviškai kultūrai. Ir didis džiaugsmas sprendime nelaimės ir kančios šį poetą turėti mūsų išsisklaidymo eisenoje. Ypatingai jaunajai tremties rašytojų kartai, kuriai Aistis yra ir bus kūrybinio veržlumo, žmogaus ir Rašytojo siekimu. Nežinia kaip ilgai dar mums teks laukti antrojo Aisčio. Su kokiu susidomėjimu skaitėme ne tik jo poeziją, bet ir straipsnius "Apie laiką ir žmones", arba mažas nukrypimas į 1950 metų dešimtuosius Aidus. Manau nebūsiu klaidingai suprastas. Aisčio recenzija. Kiek yra buvę tokių recenzijų? Trėmtyje tik viena. Jono Aisčio. Ji paliks ir iš jos daug ko gali pasimokyti mūsų jaunieji kritikai jau nebekalbant apie naujuosius poetus.

Tie patys žodžiai, kurie niekuomet negali būti atpildu, pasakytini ir apie kitas dvi mūsų literatūros pajėgas. Apie didžiuosius žodžio virtuozus: Vaičiulaitį ir Brazdžionį. Jųjų kūryba visuomet bus atgaiva. A. Vaičiulaitis šį kartą nedavė beletristikos, tačiau poezijos ir nemažą pluoštą vertingos kritikos. Jo vardas yra ir paliks ne vien rašytojo, bet ir kritiko. Brazdžionio, tiek ir kitų mūsų literatūros šulų kūryba jau prieš daugelį metų buvo nagrinėta ir įvertinta. Tad tebūnie leista, vietoj kalbėjimo apie Brazdžionio poeziją, ją nusakyti jo paties — Poeto posmu, jį perkeliant ir dalinai parafrazuojant apibūdinimui: Poezija, jausmų šventovė, džiaugsme ir ašaroj didi, nieks tavo rūmų nesugriovė, nes tavo lobiai — mūs širdy.

Alfonsas Niliūnas, davęs mums "Praradimo simfonijas", praėjusių metų Aiduose pasirodo eilėraščiais iš rinkinio "Išduotas medis". Kazys Bradūnas nebe pagrindo vadinamas lietuviškiausiu poetu jaunosios poezijos kūryboje. Žurnale jisai patiekia mums septynias mažąsias balades. Šia proga Bradūnas prisiminamas kaip pirmasis Aidų redaktorius. Jo pradėto darbo kelias, nors sunkus ir nedėkingas, nebus mūsų kultūrininkų užmirštas. Juozas Kėkštas paberia keletą eilėraščių iš savo naujausio rinkinio "Ramybė man". Kalbant apie Šlaitą ir Kozulį nenorom prisimena penkių apsiribojimas "Žemėje". Šlaitas Aiduose dalyvauja keturiais eilėraščiais iš ruošiamos knygos "Sudaužyti paveikslai", gi Kozulis — vienu, bet stipriu sonetinės formos "Titulu". Kiti autoriai: Augustaitytė-Vaičiūnienė, Auginas, Grigaitytė, Jurkus, Kruminas, Mekas, Mikuckis, Švabaitė, Žitkus ir kt. Versta buvo Hoelderlino, Milašiaus, Mistral ir Trakl poetinė kūryba. H. Nagys praėjusių metų Aiduose nedalyvaudamas sava kūryba davė vokiečių poetų vertimų bei įdomų straipsnį apie G. Trakl. P. Gaučys — Mistral vertimai ir straipsnis apie tą pačią poetę.

Grynosios beletristikos autoriai šį kartą septyni: Andriušis, Baronas, Grincevičius, Katiliškis, Kralikauskas, Savickis ir Tulys. Pirmasis duoda ištrauką iš knygos "Sudiev, kvietkeli". Barono "Pirmoji formulė" bene bus viena iš stipriausių jo novelinėje kūryboje. Grincevičiaus legenda "Devynbalsė paukštė" beveik skirtina poetinei sričiai. Katiliškio "Miške" galėtų būti tikros novelės pavyzdžiu. Didelis yra šio autoriaus žodingumas. Kralikauskas savo "Motina ir sūnus" vykusiai nukelia skaitytoją netolimon praeitin. Savickis "Ekspertizėje" kaip visuomet savitas ir įdomus, gi Tulio "Kumberlando kalnuose" įrodo esant jį geru ir originaliu beletristu. P. Babickas duoda nedidelę kelionių aprašymų iškarpą. J. Jankus praėjusiais metais Aiduose "tylėjo".

Literatūros bei meno klausimais rašė: Lingis, Mažiulis, Vaičiulaitis, Jurkus, Kubilius, Aistis, Vasiliūnas, Babrauskas, Stankūnas, Landsbergis, Blekaitis, Banaitis ir kt.

Tai tik viena ir siaurai aptarta Aidų sritis. Linkėjimai? Yra vienas ir amžinas linkėjimas — tobulėti!

Kas yra išmintingasai? — Tas, kurs iš kiekvieno pasimoko, —**Talmudas**

Pedagoginės studijos

Vokiečių pedagogas Anton Wallenstein, OFM, 30 m. dirbęs įvairiose auklėjimo įstaigose, paskelbė keletą vertingų pedagoginių studijų: Kindheit und Jugend als Aufgabe der Erziehung (Vaikystė ir jaunystė auklėjimo uždavinys), Der Erwachsene Mensch in seinem Streben und Wirken (Subrendusio žmogaus siekiai ir darbai). Autorius žmogaus gyvenimą dalo į 2 stambius periodus: jaunystė (iki 20 metų) ir subrendėlio gyvenimas, skirtas darbui ir kūrybai. Subrendėlio gyvenimas savo ruožtu vėl dalomas į 3 dalis, kurių kiekvienà apima 20 metų. Žmogus, sulaukęs 60 m. amž., savo dalį laikomas jau įnešęs ir palengva pradeda trauktis iš gyvenimo. A. Wallenstein pedagoginės studijos Vokietijoje kelia didelį susidomėjimą ir verčiamos į svetimas kalbas.

Aukos mokslo įstaigai

Kasmet Italijoje skelbiama diena rinkti aukoms, skiriamoms pirmon eilėn Milano katal. u-tui remti. 1951 m. tokių aukų buvo surinkta 134,195,500 lirų, o tai yra 8,504,000 lirų daugiau, negu praėjusiais metais. Visi Italijos gyventojai, vyskupijos, parapijos, kultūrinės įstaigos šią rinkliavą nuoširdžiai remia ir dosniomis aukomis išlaiko Milano katal. u-tą, kuriam vadovauja rektorius tėv. Augustinas Gemelli, OFM.

Naujas Mozarto kūrinys

Zueriche surastas muzikinės kūrybos rankraštis, kuris pagal prof. Paumgartner, "Mozarteum" pirmininko Salzburge, pareiškimą esąs tikrai Mozarto parašytas. Tai yra sonata "in fa maggiore" pianui. Kūrinys galįs būti parašytas 1766 m., kai Mozartas, eidamas 9 metus, lankėsi Ziuriche ir koncertavo.

— Šiemet suėjo 300 metų nuo to laiko, kai Pietų Afrikoj įsikūrė pirmieji europiečiai.

Paveskite mums savo rūpesčius, ruošdamiesi keliauti Amerikoje, vykti į Europą ar kitą kurią šalį. Parūpiname kelionės bilietus: laivais, lėktuvais, traukiniais, autobusais. Atsipalaiduojate nuo rūpesčių ir nereikia daugiau mokėti. Organizuojame ekskursijas su viešbučių aprūpinimu. Persiunčiame pinigus į užsienį.

SEGHETTI TRAVEL BUREAU
2451 So. Oakley Ave.
(netoli "Draugo" redakcijos)
Telef. YArds 7-3278-3279
CHICAGO 8, ILL.

GĖLIŲ GRAŽIŲ
PIRKITE IŠ GUŽAUSKŲ
6901 S. Wentworth Ave.
Beverly Hills Floral Co.
STewart 3-2454 HUdson 2-2224

ALBINAS BENIULIS
ATLIEKA PERKRAUSTYMU
ir įvairių daiktų pervežimus
Taip pat persiunčiame į užsienį pakietėlius įvairaus maisto.
Kreiptis:
2554 SO. HALSTED STREET
Tel. DAnube 6-3245

TELEVIZIJOS IR RADIJO
TAISYMAS — PARDAVIMAS
Tel.: DAnube 6-6887
DAINA TELEVISION CO.
3120 So. Halsted Street

---

prie Michigan ežero, šią gražią vasarvietę Beverly Shores, Indiana, galite nusipirkti geromis sąlygomis:

Be aukščiau matomos vasarvietės "PALANGA" galite gauti pirkti lengvomis sąlygomis jau įrengtų vasarviečių, žemės sklypų prie ežero, ant kurių galėsite pasistatyti vasarvietes pagal savo skonį. Aš suteiksiu patarimus ir technišką pagelbą pastatyti namus. Taip pat galima pirkti rezortinį viešbutį su tavernos leidimais (laisnėmis) ir kitokių nuosavybių. Išnuomuoju kambarius vasaros atostogoms šeimoms ir pavieniams asmenims. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į

STANLEY T. STRAUKAS
Beach Avenue
BEVERLY SHORES, INDIANA
Telefonai: Michigan City 44061 arba 99985

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS
PEČIAI, ŠALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MAŠINOS, BALDAI, MATRACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI
Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi išsimokėjimai
Baldai padaromi Pagal Užsakymą
PROGRESS Furniture Company
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

PRECIZINIS TELEVIZIJOS IR RADIJO
APARATŲ TAISYMAS
Sąžiningas ir garantuotas darbas. Aparatai nemokamai paimami ir pristatomi į namus.
DARBO VALANDOS: 6 v.v.—10 v.v.
Šeštadieniais: 8 v. ryto—10 v. vak.
M. RIMKUS, 4119 So. Francisco.
Telef. YA 7-1099

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAMS PRISTATOME VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGĄ
CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 So. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-1272
APKAINAVIMĄ IR PREKIŲ PRISTATYMĄ TEIKIAME NEMOKAMAI
RAŠTINĖ ATIDARYTA kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. vakaro

---

DĖMESIO, savininkai — šaukite mus dėl gazo įdėjimo. Į 6 kamb. įdėjimas kainuoja tiktai $249.00 — 10% įmokėti ir 3 metai sumokėti liekanas. Mor-Sun alyvinės ir gazinės krosnys. Mes važinėjame 50 mylių aplink miestą.
Block Oak Sheet Metal Works
Šaukite dėl pasitarimo:
Sheffield 2126Y3

Vytės Nemunėlio MEŠKIUKAS RUDNOSIUKAS

Geriausia dovana Velykom. Ši knyga yra didžiausias vaikų džiaugsmas. Ji tinka ir nemokantiems lietuvių kalbos, nes yra pridėtas vertimas į anglų kalbą. Knyga yra didelio formato ir turi 12 didelių keturių spalvų paveikslų, kietais viršeliais. Iliustravo pagarsėjusi vaikų knygų iliustratorė dail. V. Stančikaitė. Tad savo vaikus, sūnaičius arba gimines apdovanokite šia knyga ir jiems padarysite didelį džiaugsmą. Jos kaina tik $2.00.
Užsakymus siųsti:
J. KAPOČIUS
680 Bushwick Avenue
Brooklyn 21, N. Y.
Taip pat reikalaukite pas knygų platintojus.

SUDĖTI IŠTEKLIAI SUVIRŠ $100.000.000.00

Patikima Bankininkystė Nuo 1882 m.

Pinigai Kada Jų Norit...
DROVERS
ŽEMOS RATOS PASKOLOS
- Pirktis naują ar vartotą automobilį.
- Pertaisyti savo namą.
- Sumokėti gydytojo ar ligoninės bilas.
- Sumokėti taksus ir Apdraudos mokesčius.
- Daugeliui kitų reikalų.

Užeikit, pasimatyti su mumis šiandien
Mes Kalbame Lietuviškai
THE DROVERS BANK
47th Street ir Ashland Avenue - Chicago
Tel.: YArds 7-7000
Nariai, Federal Deposit Insurance Corporation

Dr. Donald F. Alexander
KOJŲ SPECIALISTAS
1347 So. 50th Ave., Cicero 50, Ill.
Telef. OLympic 2-8200
Priėmimo valandos: Pirmad. ir antrad. nuo 2 iki 5 ir 7 iki 9 v. vak. Ketvirt. nuo 10 v. ryto iki 5 v. vak. Penktad. nuo 10 val. ryto iki 5 v. v. ir nuo 7—9 val. v. Šeštad. nuo 1 v. iki 4 v. p. p.

Išsirinkite sau naują
SKRYBĖLAITĘ VELYKOMS
DAUG MADŲ BEI SPALVŲ
$3.99 ir augščiau
Lai mūsų daugel metų patyrimas būna jums garantija, kad būsite visiškai patenkintos

Ausims ir kaklui papuošalai
Nuo **98c**
Rankinukai
Nuo **$2.99**
LA-MAR Exclusive Millinery
3622 West 26th Street
LAwndale 1-3735

A-1 ACME Sewerage Service. Turime leidimą ir registruoti. Kanalizacijos vamzdžiai ir tankai išvalomi ir išgręžiami, pataisomi ir perstatomi, išdžiovinami ir įdedami, tankai išpompuojami, įdedami nauji vamzdžiai. Darbas garantuojamas.
1235 W. Madison St. CAnal 6-8060

PEOPLE'S HARDWARE & PAINT CO.
Sienoms popieris, dažai, aliejus, stiklas, įrankiai, peiliai ir namų reikmenys. Vandentiekio - kanalizacijos ir elektros reikmenys.
Lietuvių krautuvė — broliai **GREGOROWICZ**
3901 W. 47th Str.
Tel. LAfayette 3-4139

DĖMESIO, chinchillų pirkėjai! Pirkite aukščiausios rūšies double "A" grade chinchillas. Tiesiai iš ūkio — geriausios rūšies, žemiausios kainos. Rašykite, telefonuokite arba atvažiuokite. Double "R" Chinchilla Ranch, 2 mylios šiaurėj nuo Highway 176 ant McHenry Blacktop Rd. Crystal Lake, Ill. Telefonas 99.

DĖMESIO, NAMŲ SAVININKAI

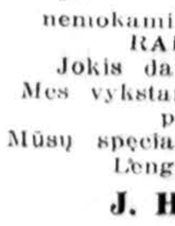

TUCKPOINTING
GARU VALYMAS
Apsaugokite ir pagražinkite
JŪSŲ NAMĄ
Telefonuokite nemokamiems apskaičiavimams
RADCLIFF 3-3255
Jokis darbas nėra permažas
Mes vykstame bet kur mieste ar priemiesčiuose
Mūsų specialybė—bažnyčių taisymai
Lengvi išsimokėjimai
J. HARDY & CO.
42 metų patyrimas
7034 S. May St.

TIKRAI LIETUVIŠKA
Maisto Krautuvė
GARDŽIAUSI IR TAIPOGI GERIAUSI VALGIAI LIETUVIŠKAM APETITUI. MANDAGIAUSIAS IR ĮVERTINAMAS PATARNAVIMAS YPATIŠKAI STANISLOVO IR MARIJONOS METRIKIŲ.
Garsi METRICKO
Farm Food Company
1804 West 47th Str., Chicago 9, Ill.
Telef. YArds 7-8393

SOTUS ALKANAM PADĖK!
AID OVERSEAS, Inc., 3133 S. Halsted St., Chicago 8, tel. DA 6-3859
Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas. [illegible] pilno siunt. sąrašo.

Siuntinys Nr. 3 — $6.20
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos

Siuntinys Nr. 6
A. 10 svarų cukraus $2.60
B. 20 sv. cukraus $4.70

Siuntinys Nr. 10 — $6.50
2 sv. rūkytų lašinių
1 sv. [illegible] kavos
2 sv. margarino
2 sv. [illegible] taukų
1 sv. [illegible]
1 sv. [illegible]

Siuntinys Nr. 12 — $6.10
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
1 sv. degintos kavos
1 sv. kakavos
1 sv. šokolado
2 sv. cukraus

Siuntinys Nr. 19 — $9.95
[illegible] sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
[illegible] sv. degintos kavos
[illegible] sv. kakavos
[illegible]
[illegible] sv. cukraus
[illegible] gabalai tualetinio muilo

Siuntinys Nr. 21 — $11.50
[illegible] sv. rūkytų lašinių
[illegible] sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
[illegible] šokolado
2 sv. marmalado
[illegible] sv. sūrio 40% riebumo
[illegible] degintos kavos
2 sv. kakavos

Siuntinys Nr. 25
E. 9 sv. gryn. kiaul. taukų $5.25
[illegible] sv. gryn. kiaul. taukų $8.00

Siuntinys Nr. 7
A. 10 sv. balt. kviet. miltų $2.50
B. 20 sv. balt. kviet. miltų $3.90

NELAUKITE, NES—
Rytoj Jau Gali Būti Pervėlu!
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 1043
Telefonas CEntral 6-5208
GENERALINIAI AGENTAI Šių Kompanijų:
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY
PHOENIX INDEMNITY COMPANY
LUMBERMAN'S INSURANCE COMPANY
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
COLUMBIA INSURANCE COMPANY

JŲ LAIMEI TURĖKITE PARUOŠĘ SANTAUPAS
★ Dovanoms
★ Švietimui
★ Apsaugai

ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR!
GERI DIVIDENDAI. Garantuotas Saugumas
Santaupos Išmokamos Pareikalavus
LIETUVIŠKA ĮSTAIGA
UNIVERSAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois
Telefonas: HAymarket 1-2028
Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandai vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. p. p.

MOORE'S
GAZINIS NAMAMS
APŠILDYMAS
VISOKIO DYDŽIO
Tuojaus pristatome
SCHWENK FURNITURE CO.
3701-05 W. 26th St.
LAwndale 1-8581
• Televizijos • Namų reikmenys

Dėmesio ūkininkai ir biznieriai!
Ar jums reikalinga vieta dabar?...
...Čia yra jūsų atsakymas!

AN ALL-STEEL
QUONSET
Visas plieninis
dėl visų
• Daiktams sudėti palėpė • Sandėlys • Kluonas • Fabrikas • Javams sudėti vieta „Badger" kluono valytojas — neduobėtas. —
Mes taip pat turime Martin Steel Buildings ir Armco Buildings. Šaukite arba parašykite šiandien — nėra įsipareigojimo.
N. B. HEATH
MUNDELEIN, ILL.
Šaukite: MU 6-7314

JACK and FRANK'S
PIZZA HOUSE

2407 BELMONT prie Western
"Jums nekainuoja daugiau pasivaišinti su geriausiu"
VALGYKITE ČIA
. . . arba pašaukite mus, mes atvežime nemokamai
• Pizza
• Spaghetti
• Vištiena
• Ravioli
8 rūšių pizza
ŠAUKITE
GR 2-1060
Šiokioms dienoms ir Sekmadieniais Adara iki 2 iš ryto
Šeštadieniais iki 3 val. ryto

"Drauge" rasite vėliausių, geriausių žinių.

LITUANISTIKOS INSTITUTAS

DR. P. JONIKAS, Chicago, Ill.

Minėdami Vytauto Didžiojo (Lietuvos) Universiteto 30 metų sukaktį, pažvelgėme į praeitį. Dabar būtų prasminga ir simboliška mesti žvilgsnį į ateitį ir pasidairyti, kuo už tėvynės ribų bent tam tikra prasme šiandien galėtume pasivaduoti savo augštojo mokslo įstaigą.

Pastarasis klausimas jau ankščiau rūpėjo nevienam mūsų lituanistui bei kultūrininkui, kol pagaliau jis susilaukė sprendimo Lietuvių Profesorių Draugijoje Amerikoje. Jos metinis narių suvažiavimas praeitųjų metų vasario 17 d. Ciceroje (Illinois) vienu balsu nutarė įkurti Lituanistikos Institutą JA Valstybėse ir nutarimo vykdymą pavedė draugijos valdybai. Buvo paruoštas Lituanistikos Instituto statutas, kurį valdyba galutinai patvirtino 1951 m. lapkričio 17 d., o instituto vadovavimą pradžiai pavedė laikinajam jo prezidentui.

Pagal statutą Lituanistikos Institutas yra mokslo įstaiga, kurios uždavinys rūpintis būdingosiomis lietuvių tautos kultūros apraiškomis, būtent, rinkti, tvarkyti ir aiškinti medžiagą bei leisti tyrinėjimus, liečiančius lietuvių kalbą, literatūros istoriją, tautotyrą, Lietuvos proistorę, istoriją ir geografiją ir JAV lietuvių kultūros istoriją, o taip pat pasirūpinti paruošti tų sričių specialistų, kurių ypač mums prireiks ateities kūrybai, kartu neužmirštant atitinkama forma paskleisti lituanistinius potyrius bei žinias ir platesnės visuomenės (tiek savosios, tiek iš dalies ir svetimosios) tarpe. Taigi institutas bent tam tikrose ribose turėtų lietuviškajai išeivijai bei tremtiniams pavaduoti buvusį nepriklausomos Lietuvos lituanistinį institutą, vėliau išplėstą į Lietuvos Mokslų Akademiją, iš dalies net ir universitetą.

Reikalas ir svarba

Ar tokia mokslinė įstaiga dabar mūsų išeivijai reikalinga?

Kad universitetai ir mokslo institutai reikalingi laisvą valstybinį gyvenimą gyvenančiom kultūringoms tautoms, to netenka įrodinėti. Tai buvo Lietuvoje nepriklausomybės laikais aišku ir mums, kada tas įstaigas turėjome.

Dabar objektyvinių, neiškraipyto lietuviškojo mokslo tradicijų tęsimas yra tapęs neabejotinai reikalingu dalyku. Dar daugiau. Vakarų pasauly esantiems lietuviams dedama istorinio likimo šventa prievolė tokio neiškreipto lietuviškojo mokslo tradicijas puoselėti ne tik sau, bet jas lykinti ir pačiam mūsų tautos kamienui. Istorijos pirštas yra atkreiptas į mūsų išeiviją ir tremtinius, nes jie yra atsakingi dėl tos prievolės atlikimo.

Bet gal praktiškai gyvenamasis tarpas mūsų išeiviją kad ir Amerikoje, verčia apsiriboti dviem pagrindiniais uždaviniais: politine Lietuvos laisvinimo kova ir šalpos darbu (daugiausia Balfe sutelktu)? Tų uždavinių didelio svarbumo visai neneigiant, tenka atsakyti, jog pagrindinai svarbus yra ir kultūrinis darbas, kuriam turi būti ir dabar randama laiko bei galimybių. O ypač kad ir likiminei mūsų kovai mokslo — ir kaip tyčia pirmiausia lituanistinio — duomenys bei argumentai esti ir turi būti panaudojami; ir jie nulemia, jei panaudojami tuo metu, kai tarptautinė padėtis yra palanki tiesos argumentams. O praeities, tautotyros, kalbotyros ir kt. duomenis aniems reikalams tegali rimtai pateikti atitinkamos lituanistinio mokslo šakos.

Apskritai, mažai tautai neturinčiai nei didelio skaičiaus gyventojų, nei ekonominių išteklių, mokslas palieka didžiau sias jos ramstis ir tautų varžytinėse istorinio gyvenimo kelyje, todėl jo tinkamas nepanaudojimas tegali būti paaiškintas vadovaujamojo apdairumo stoka.

Išeivijoje

Mūsų išeivijai bei tremtiniams ypač svarbus būdingosios lietuvių kultūros apraiškų, t. y. lituanistinis, mokslas ne tiek gyvenamojo laiko tarpo, kiek tolimesnės ateities požiūriu. Juo ilgiau mūsų išeiviai bei tremtiniai yra priversti būti už tėvynės ribų, juo jų savaimingajai kultūrai, o kartu ir tautybei yra grasoma svetimosios aplinkos. Be sustiprinto ir organizuoto rūpinimosi tų lietuviškosios kultūros apraiškų, puoselėjimu, o daugeliu atveju jų pagrindimu mokslinėje plotmėje yra neišvengiamas spartesnis išeivijos lietuviškosios kultūros išblėsimas ir lietyvybės nykimas, sugriaunant ir svarbiausį pačios politinės kovos ramstį.

Institutui tektų svarbus ir specialus uždavinys — dokumentuoti ir pagrindžiai atskleisti didžiausio lietuvių naujokyno — JAV lietuvių išeivijos — gyvenimą bei jos praeitį. Jau ir spaudoje nekartą buvo pageidauta parašyti JAV lietuvių istoriją. Bet rimtai to darbo negalės nei aprėpti vienas žmogus, nei bešališkai atlikti kad ir kuri nors visuomeninė, net kultūrinė, o juoba srovinė grupė. O iškelti, nušviesti ir, istorinės perspektyvos galimybių ribose, objektyviai, įvertinant lietuvių amerikinės išeivijos kelius ir nuveiktus darbus sau, senajai tėvynei Lietuvai ir pagaliau pačiai Amerikai — tiek atskirų asmenų, tiek grupių bei organizacijų — reikia pradėti neatidėliojant, nes su senosios kartos nykimu nyksta ne tik tiesioginiai tos praeities liudininkai, bet ir kiti jos paminklai bei dokumentai. Savo keliu bešališkas ir metodiškas praeities ištyrimas nevienur gal būti naudingas ir dabarties ir ateities gyvenimui bei jo problemoms spręsti.

Lituanistiniai klausimai

Tačiau Lituanistikos Institutui tektų ne tik siauresni atskiros tautos rėmuose sutelpą mokslo uždaviniai, bet taip pat ir įeiną į tarptautinio mokslo plotmę. Mūsų mokslo atstovams tenka ne tik bešališkai ištirti kai kuriuos lituanistinius klausimus bei dalykus, kuriuos kitų tautų mokslininkai tėra tyrę iš dalies arba tendencingai aiškinę, bet ir tuos, kurie, dėl savo ypatingos prigimties, svetimtaučiui tyrėjui nėra įmanomi. Pvz garsus vokiečių mokslininkas, daug paskelbęs vertingų tyrinėjimų apie lietuvių kalbą, neseniai miręs prof. E. Hermannas yra pastebėjęs, jog bendrinės lietuvių kalbos istorijoje yra tokių problemų, kurių sprendimas tik lietuviui kalbininkui tėra prieinamas, nors lietuvių kalba ir labai svarbi bendrajam indoeuropiečių kalbų mokslui. O tokių tyrinėjimo sričių yra apsčiai. Tad šiokiais atvejais lietuviškajam lituanistiniam mokslui skirtas uždavinys atskleisti visuotiniam žmonijos mokslui kai kurias būdingąsias lietuviškosios kultūros apraiškas, kitataučiui tyrėjui neprieinamas.

Autoritetinga įstaiga

Taigi Lituanistikos Institutas būtų autoritetinga mokslo įstaiga, kuri galėtų duoti bešališką ir labiausiai pagrįstą atsakymą kurio mokslinio pobūdžio klausimu tiek patiems lietuviams, tiek prireikus į ją galėtų kreiptis ir norį patirti lietuviškojo lituanistinio mokslo atstovų nuomonę svetimtaučiai. Tarp kitko, praktiškai tokia institucija savo autoritetu būtų pašaukta atitaisyti ir neretai pasitaikančias klaidingas žinias apie Lietuvą ir lietuvius pasaulio mokslinėj informacijoje.

Aiškus dalykas, kad tokia mokslinė įstaiga, kuri tuo būdu lietuvių mokslą statytų vienoj plotmėj su kitų kad ir didelių tautų mokslu, iškeltų ir lietuvių vardą tiek savuosiuose išeiviuose, kurių bent tam tikra dalis nejaučia didesnio palinkimo palikti prie savo tautos kamieno, nes taria jį esant menkesnį už kitas tautas, tiek ir kitataučių akyse.

Lituanistikos Instituto reikalingumą supranta, rodos, visi ne tik lituanistai, bet ir bene apskritai mūsų kultūrininkai. Tokios rūšies institucijos reikalingumą prieš kurį laiką yra kėlę ir kai kurie mūsų vadovaujantieji veiksniai, kurie daugiau lietuvybės išlaikymo reikalams siūlė ją Lietuvių Instituto vardu ir kartu kvietė atitinkamą esamą ar būsimą instituciją to darbo imtis. Kitos augštosios visuomeninės ir politinės institucijos yra pareiškusios savo pritarimą Lituanistikos Instituto kūrimui.

Žmonės ir lėšos

Tačiau gali kilti klausimas, ar turime reikiamų priemonių Lituanistikos Institutui išlaikyti, jei jo reikalingumas ir būtų aiškus.

Jei kalbama apie mokslo žmones instituto darbui, tai tokių savarankiškam mokslo darbui pasiruošusių asmenų yra pakankamai. Spaudoj jau paskelbtas pradinis sąrašas asmenų, anksčiau buvusių laisvosios Lietuvos lituanistinio instituto (bei išplėsto į Lietuvos Mokslų Akademiją) lituanistų mokslininkų ir dėsčiusių lituanistikos dalykus augštosiose mokyklose. Institutas, žinoma, galės pasinaudoti ir kitataučių mokslininkų pagalba savo tyrinėjimo darbui.

Šaltiniai

Reikiamų mokslo priemonių, literat. kad ir už Lietuvos ribų, yra. Jų minimumą turi tam tikra forma įsigiję ir patys kai kurie mūsų lituanistai, kiti be galo svarbios medžiagos ir iš tėvynės išsivežę. Be to, lituanistiniams tyrinėjimams pirmaeilę medžiagą teikia pati lietuviškoji visuomenė, ypač didysis JAV lietuvių išeivijos naujokynas, ką gali paliūdyti ir dabartinia. kai kurie pasiaukojantieji čionykštės mūsų tautosakos rinkėjai. Ištisi tos nausėdijos, ypač jos praeities dirvonai tebelaukia rūpestingo tyrinėtojo dėmesio ir triūso.

Be abejo, Lituanistikos Instituto praktinė veikimo sąlyga yra lėšos, be kurių neįmanoma išlaikyti kad ir mažiausio, neišvengiamo įstaigos vedimo aparato, nei juoba leisti instituto tyrinėjimų ir veikalų. Tačiau neatrodo, kad išeivija, kuri kiekvienam dideliam ir reikš-

(Nukelta į 6 pusl.)

Užsisakykite baldus
tiesiai iš lietuvių dirbtuvės
Pas mus galite nusipirkti įvairių rūšių baldus, namų reikmenis: šaldyšių baldus, namų reikmenis: saliono setus, miegamųjų setus ir kitus baldus.
ARCHER AVENUE FURNITURE CO.
Sav. JUOZAS KAZIKAITIS
4140 Archer Avenue
Tel. LAfayette 3-3516
Prieš įsigydami baldus patikrinkite pas mus, gal jums bus ekonomiškiau užsisakyti tiesiai iš mūsų dirbtuvės. Jei pageidaujate, galėsime duoti ir kreditan.

"JUKE BOX"
Galima išnuomoti trumpam arba ilgam laikui
"MUZIKA, KURIĄ JŪS MYLITE GIRDĖTI"
Mes patarnaujame baliams ir vestuvėms, gimtadieniams arba dėl bet kurios progos. Dėl nuomavimo patarnavimo šaukite:
SKyline 5-4684
1724 HALSTED
CHICAGO HEIGHTS, ILL.

Dėmesio Dyleriai ir Automobilistai
$—MONEY—?
Jūsų senas automobilis turi pinigišką vertę. Pamatykite mus pirmą parduodant.
Greitas paėmimas.
K & B AUTO WRECKERS
118th ir Justine WAterfall 8-1231

Dėmesio Namų savininkai!
Reikiant vandens šulinių ir pompų pataisymų, pirmiau šaukite mus. — Žemiausios kainos. Pirmos rūšies darbas.
R. C. HOOVER
Water Well Contractors
Elektrinės pompos, pataisymai, "submerga" pompos.
West 33 St., Zion, Ill. Tel. Zion 3471

REIKIA
Mes mokame augščiausias kainas už sekančias liekanas!
Junk Batteries $2.85 Each
Skudurai 2½c. svaras
Magazines-žurn. 85c. už šimtą sv.
Kartonai 35c. už šimtą svarų
Augščiausios kainos mokamos už visokios rūšies metalo liekanas! Aluminum. Žalvarį. Cinką. Šviną. Auto Radiatorius. Varį. Paskambinkite arba rašykite dėl augščiausių pasiūlymų!
SUBURBAN WASTE PAPER
2006 Sheridan Road
Ontario 9034
NORTH CHICAGO

GAS OR OIL
HEAT CONVERSION
B U R N E R S
Mes turime REPUBLIC, BRYANT ir YORK išdirbysčių
"DĖL GERIAUSIŲ"
Už žemiausias kainas
Tel. BEverly 8-7337
Susitarkite dabar, inžinierius atsilankys ir nemokamai apskaičiuos tuojau įtaisyti arba ateityje Arba pasiųskite kuponą
Automatic Heating Engineers
10735 Church St.
Chicago, Illinois
Name ....
Address ....
City ....
Satte ....

LUSTER FINISH CO.
DĖMESIO ŠEIMININKĖS!
Įsidėmėkite Pirma Mūsų Kainas
15 m. Patyrimo Geruose Balduose
- Pilnas užbaigimas
- Įdeginam ir pritaikome spalvas namuose
- Pakeičiame arba pataisome sulūžusias dalis
- Perklijuojame ir apmušame

— DUODAM IŠSIMOKĖJIMUI —
CApitol 7-2985 arba
CApitol 7-4234

ŪKININKAI, DĖMESIO! Mažam ūkiui, Grand Haven traktorius, 8 h. p. Briggs ir Stratton motoras, $589. Traukia 12 colių plūgą. Galima gauti Cultivaters, disk, planters ir sniego plūgą. Beard's Hardware, 2817 Highway Ave., Highland, tel. Highland 1117.

DĖMESIO SAVININKAI! Šaukite mus šiandien apkainavimui statybai ir pertaisymams! Mes specialiuojames dailidystėje — tinkavime — mūrininkystėje ir pataisyme — nemokami apkainavimai.
LEONARD T. RADSCHWEIT
Šaukite Majestic 4518

TOWN OF LAKE UTILITIES
yra pasiruošę patarnauti kitiems 5,000 lietuvių.
TOWN OF LAKE UTILITIES
nori, kad visi mūsų klijentai apžiūrinėtų ir palygintų kainas visame krašte reklamuojamų prekių. TOWN OF LAKE UTILITIES kainos yra žemiausios.
Atsilankykite ir pamatykite didžiausį pasirinkimą naujų 1952 metų modelių: Miegamo kambario baldų, Saliono baldų pagamintų pagal užsakymą. Televizijos aparatų visų išdirbysčių. Skalbimo mašinų. Lygintojų (ironers). Šaldytuvų ir kitų namų reikmenų.
NUVYKITE PAS
TOWN OF LAKE UTILITIES
1800-02 West 47th St. (kampas Wood St.)
Telef. LAfayette 3-7771

Vladas Klash
K. of C. (Kolumbo Vičių) narys 4-to laipsnio

GĖLIŲ KRAUTUVĖ
The
Peoples Florists
SKINTOS GĖLĖS
VESTUVINIAI BUKIETAI • VAINIKAI LAIDOTUVĖMS. AUGANČIOS GĖLĖS ir DEKORATYVINĖS GĖLĖS. MES TURIME NUOSAVUS ŠILTNAMIUS.
1850 W. 47th Str. Telef. LAfayette 3-1786
R. HOMKO, savininkas. Čia galite susikalbėti lietuviškai.

TĖVŲ DĖMESIUI! — PRANEŠAME NAUJĄ
AAMODT-BODANIS STUDIO
SIŪLO PIANO — VOICE — DRAMATIC ARTS
Muzikos prirengimui klasės
Vaikams priešmokyklinio amžiaus
Piano instrukcijos klasėje
Vaikams — Suaugusiems
Privačios instrukcijos
Pradedantiems — Pažengusiems
Mokytoja EDITH B. AAMODT
Master of Music — American Conservatory
ROgers Park 4-8516
RYTAIS
Balso lavinimas, kalbėjimas ir vaidybinis menas moterų klubams
Pamokos privačiai ir klasėje vaikams 4 metų ir vyresniems
Mokytoja NORMA BODANIS
SPaulding 2-1977
RYTAIS
6754 N. SHERIDAN ROAD

Dėmesio, Namų Savininkai!
Jei turite automobilį
NORLYN GARAŽAS
Yra jūsų
geriausias investmentas

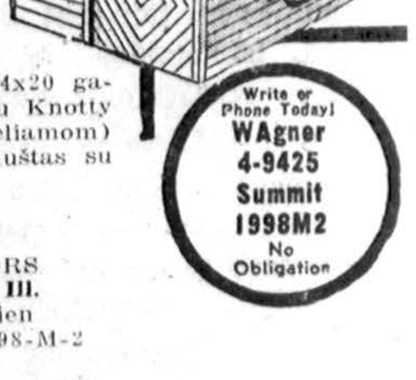

Tai tikra ekonomija apsaugoti kaip reikiant savo auto. Ir gražus Norlyn garažas pagerins vertybę bei išvaizdą jūsų nuosavybės!
F. H. A. SĄLYGOS
Pasirinkimas iš daugelio gražių stilių! 14x20 garažas čia atvaizduotas, pilnai įrengtas su Knotty Pine Overhead (pušinėm į viršų pakeliamom) durim. Knotty Pine Gables. Stogas apmuštas su storu Butt Shingle. Tiktai $559.00
Write or Phone Today! WAgner 4-9425 Summit 1998M2 No Obligation
NORLYN BUILDERS
• GARAGES • OVERHEAD DOORS
7508 S. Laramie Ave., Oak Lawn, Ill.
Rašykite arba telefonuokite šiandien
WAGNER 4-9425 SUMMIT 1998-M-2
Mieste arba priemiesčiuose

HAVEN OF REST POILSIO NAMAI
SVEIKSTANTIEMS LIGONIAMS IR SENYVIEMS ŽMONĖMS
Vaikščiojantiems ir lovoje gulintiems. 24 valandų senelių priežiūra
Kainos — $125 iki $150 mėn. Kasdieniniai New York Central traukiniai
Kreiptis: Rev. F. X. Hazen, C. S. V., Pastor St. Mary, Beaverville
St. Mary's Hospital, Kankakee, Ill.
Beaverville, Ill. Nemokamas ambulanso patarnavimas
Tel. Beaverville 31

D Ė M E S I O !
Pertaisykite ir perdarykite arba pataisykite jūsų senus baldus
Svečių kambario komplektas. Valgomojo kamb. kedės. Virtuvės baldai. Prikimšti lovų galai
Nemokamas apkainavimas — Kasdien ir sekmadieniais
AVENUE M UPHOLSTERY
9717 Avenue M BAyport 1-4185

Dėmesio, namų savininkai! 5% nuolaida už visus pirkinius virš $50.00
NAUJOS IR VARTOTOS LENTOS
Insuliacija, siding, žieminiai langai, durys ir sieteliai. Millwork, dažai, kanalizacijos—vandentiekio reikmenys. Hardware, wallboard
ILLINOIS WRECKING CO.
9444 S. Harlem Ave., Oaklawn, Ill. Oaklawn 1231
Kasdien 8 v. r. iki 5:30 v. v. Sekmad. 10 v. r. iki 12 val.
Frank Nabor, savininkas

NŽ ŽEMAS KAINAS
TV SERVICE All Makes
Ekspertai technikai pataiso per vieną dieną
TV-RADIO PATAISYMAI
TIKTAI TELEFONUOKITE
BItterswect 8-3988
Ferris Radio Laboratory
1057 Wellington Ave., Chicago 13, Ill.

Didelis Išpardavimas
Gavome didelį kiekį naujų prekių ir parduodame sumažintomis kainomis
Taipgi turime visokį pasirinkimą reikalingų dalykų: vyrams, moterims ir vaikams.
KVIEČIAME ATSILANKYTI — BŪSITE PATENKINTI MŪSŲ KAINOMIS IR PATARNAVIMU
Lietuvių krautuvė
JOSEPH'S DRY GOODS STORE
3218 South Halsted Street Chicago 8, Illinois

RASSEL'S NAMAS PILNAS...
- Gerų vynų ir likerių sumaišomi ir patarnaujama sulig jūsų norais
- Penktadieniais keptos žuvys dėl jūsų gavėnios pasivaišinimo

10512 EWING AVENUE
Ateikite ir atsiveskite savo draugus

DĖMESIO SAVININKAI ! !
PERTAISYKITE TIESIAI SU MŪSŲ PAGALBA, DAILYDININKAIS IR KONTRAKTORIAIS....
...... ŽEMIAUSIOS KAINOS
Rūsyje ir palypėje butai Verandos pertaisomos ir uždaromos
TIKTAI UŽ $295.00 ir virš.
Miegamieji — Garažai — Dailydystės Pataisymai
Nemokami apskaičiavimai visur — lengvi išsimokėjimai
DETLOFF & SLABY Carpenter Contractors
Šaukite: REpublic 7-8122

SCHWAB'S HALL IŠNUOMOJAMA
POBŪVIAMS — VESTUVĖMS — SUSIRINKIMAMS
SOCIALINIAMS REIKALAMS, ŠOKIAMS, GIMTADIENIAMS
Mes galime pristatyti valgius bet kokiom progom, arba patys galite pasirūpinti valgius
HERMAN SCHMIDT, Savininkas
7218 MADISON, FOREST PARK, ILL. FOREST 6-0358

Lituanistikos Institutas

(Atkelta iš 5 pusl.)

mingam visos tautos reikalui yra suradusi bent minimumą materialinių priemonių, negalėtų ir šiai institucijai jų sutelkti. Aš tikiu, kad tai bus padaryta ir platesnei visuomenei įsisąmoninus, jog **Lituanistikos Instituto išeivijoje yra pirmas didelis bendras lietuvių kultūrinis žygis**, kuris kartu pagrįstai iškelia lietuvių vardą, sustiprina jų prestižą, esmingą dalį įneša į lietuvių likiminę kovą ir solidžiai prisideda prie lietuvybės išlaikymo. Malonu pažymėti, jog kai kurios organizacijos jau ir anksčiau yra pareiškusios didelį susidomėjimą institutu ir pačios prašiusios patarimo, kaip jos galėtų geriausiai prisidėti prie Lituanistikos Instituto veiklos. Reikia tikėti paramos mokslo įstaigai ir iš atitinkamų šio krašto fondų.

Nariai

Pačiame Lituanistikos Instituto statute į lėšų telkiamuosius organus įtraukti lietuvių bendruomenės (tikriau, JAV Lietuvių Bendruomenė), ALT ir Lietuvių Profesorių Draugijos Amerikoje atstovai, o taip pat numatyta pakviesti ir kitus asmenis, kurie galėtų esmingai prisidėti savo darbu ar vardu. Atitinkamais įvairių laipsnių Lituanistikos Instituto nariais gali tapti kiekvienas asmuo ar organizacija, įnešę į instituto iždą nuo 10 iki 1,000 dolerių, o žinoma, didesnių įnašų atstovai gali nusipelnyti išskirtini instituto garbės nario vardą. Taigi ne tiktai specialistai mokslininkai yra Lituanistikos Instituto nariai, bet ir kiekvienas prisidėjęs atitinkamais medžiaginiais įnašais šios bendrinės lietuvių tautos mokslo įstaigos išlaikymui.

Lituanistikos Institutas ryžtasi tuojau pagal galimybes imtis savo uždavinių vykdymo. Artimiausius konkrečius darbus pasiūlys instituto mokslinių narių taryba; bet juos, nepasisavinant kitų kompetencijos, nesunku ir numatyti.

Medžiagos rinkimas, nauji leidiniai

Skubus instituto darbas bus medžiagos rinkimas JAV lietuvių išeivijos istorijai, tautosakos užrašymas, nes tie dalykai staigiai nyksta su senosios išeivių kartos pasitraukimu iš gyvenimo arenos. Ypatingas dėmesys turi būti atkreiptas ir į muzėjines, taip pat lietuviškosios bibliotekinės bei archyvinės medžiagos vokimą, kaupimą ir saugojimą.

Lituanistikos Institutas turės surasti galimybių išleisti ir sų lituanistų pirmaeilio vertinjau paruoštiems kai kurių mūgumo darbams, kurių jau esama nevieno. Pavyzdžiui, čia negalima nepaminėti, kad žymus mūsų bibliografas ir rašytų istorijos tyrinėtojas prof. Vaclovas Biržiška yra dar iš Lietuvos atsigabenęs monumentalinį darbą, kurį ir tremtyje yra papildęs — 4 didžiulių tomų lietuvių bibliografinę enciklopediją, kur duodamos lietuvių rašytojų bei autorių biografijos, bibliografijos ir raštai apie juos nuo pat seniausių laikų. Lituanistikai tai yra pagrindinis neįkainojamo svarbumo veikalas. Jei šis turtingiausią faktinę medžiagą atskleidžiąs lietuviškosios raštijos šimtmečių raidą darbas nebūtų išleistas ir, nelaimei, jei ir dalimi dingtų, jo niekada pilnai nei pačiam garbingo amžiaus sulaukusiam autoriui, nei kam kitam nebūtų įmanoma atstatyti, nes kai kurie šaltiniai (ypač archyviniai), be abejo, bus dingę.

Bendroji lituanistinė enciklopedija ar 1—2 tomų sutelktinėmis specialistų pajėgomis paruoštas straipsnių rinkinys apie Lietuvą ir lietuvius, rodos, galėtų būti vienas iš artimesnių Lituanistikos Instituto uždavinių.

Manau, Lituanistikos Instituto troškimas bus ir leisti metraštį, kuriame būtų skelbiamos instituto narių studijos, straipsniai bei moksliniai instituto pranešimai.

Toks trumpais bruožais yra Lituanistikos Institutas. Gerbiamoji visuomenė nuoširdžiai kviečiama visokeriopai remti šią augščiausią bendrinio lietuvių mokslo įstaigą.

Ir vėl negarsinis filmas

Filmų gamintojas Harry M. Popkin praneša, kad šį pavasarį pradės sukimą vieno filmo vardu "The Thief", kuri bus nebylė — negarsinė. Svarbiausia rolė patikėta artistui Ray Milland. Tai bus pirmasis negarsinis filmas ilgoje metų virtinėje išradus būdą užrašyti garsą filme.

Your Attention is Invited...!

All groups: fraternal, social, club, sports, veteran, etc., are invited to consider ARAGON-TRIANON'S dinner dance package deal featuring Turkey or Ham Buffet followed by dancing to a top Orchestra. Cost per person $3.00 in groups of 100 and up.

For Further Details Call

ARAGON - TRIANON

CEntral 6-3274 — Catering Dept.

DĖMESIO, DIRBANČIOS MOTINOS!

Turime atsakymą į jūsų problemą surasti vietą kur būtų prižiūrimi jūsų brangieji mažutėliai, kuomet jūs dirbate arba kur išvykstate

● **Puikus maistas ir aplinka** ● **Valstybės užtvirtinta** ● **Žaidimui kiemas**

Specialus pasiūlymas kovo mėn. — per 2 mėnesius vaiką nemokamai palmsime ir pristatysime iki 3 mylių atstumo

HAPPYTIME DAY NURSERY

7001 W. 107th STREET WORTH 308-W-2

DĖMESIO SAVININKAI!

Garažo durys įdedamos tik už $99.00
Pertaisymas Senų Atidarymų
Nemokami apkainavimai šiokioms dienoms arba sekmadieniais
WM. R. WHITING
Downers Grove 2742-R

ŠIĄ SAVAITĘ PERKANT T. V. IŠ BUDRIKO:

jums nereikia rankpinigių įmokėti. Priimame mainais bile ką — seną radiją, grąžtą, kamerą, mixerį, prosą, smuiką, gitarą, pianą, sinką, lovą arba parlor setą; seną laikrodėlį, toasterį. Jie atstos jums rankpinigius.

Galėsite mokėti nors po 25c į dieną

Nebūkite be televizijos seto nė vienos dienos. Jūs matysite ir girdėsite viso pasaulio žinias, teatrus, sportą, pasaulio žymiausius dainininkus, simfonijos orkestrus. Viskas jums apsieis velniai. Patelefonuokite BUDRIKUI į krautuvę **CAlumet 5-4591**, o jums atvešime televizijos setą į jūsų namus **išbandymui veltui!**

Sutaupykite iki $219.00 pirkdami TELEVISION

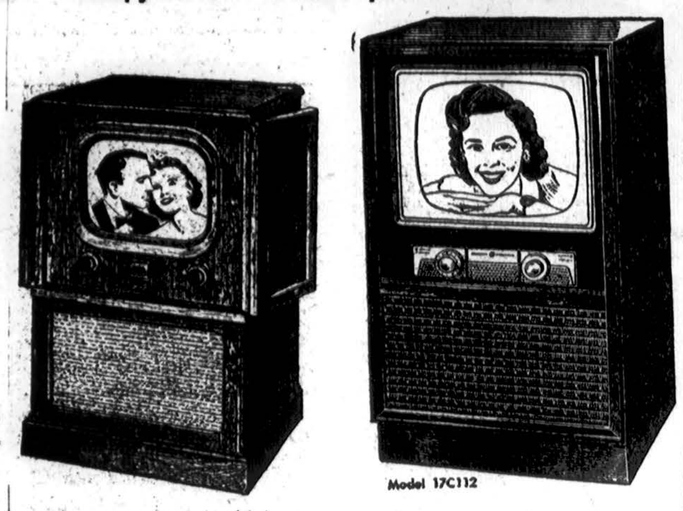

DIDŽIAUSIAS TELEVIZIJOS APARATŲ PARDAVIMAS MIESTE!

Garsiausiųjų gamintojų markės: Admiral, Zenith, Dumont, RCA Victor, Tele Vue, Philco.

Garsios gamybos TV. Jūs sutaupysite $110.00. Nėra dalims warranty parduodant setą. Dabar **$39.95**

Garsios gamybos TV. Jūs sutaupysite $200.00. Nėra dalims warranty parduodant setą. Dabar **$49.95**

Naujas buvo parduodamas už $269.95

Garsios gamybos TV. Jūs sutaupysite $210.00. Nėra dalims warranty parduodant setą. Dabar **$59 95**

Naujas buvo parduodamas už $319,95

Garsios gamybos TV. Jūs sutaupysite $250.00. Nėra dalims warranty parduodant setą. Dabar **$69.95**

20" TELE-VUE $159.00

Patogus 17" Stalo Modelis, 17" Admiral, buvo $249.95, dabar **$179.95**

Jūs sutaupote $70.00. Gražus stilius, puikus priimtuvas.

Dviejų durų Console Modelis, 17" Hallicrafter. Buvo $369.00. Dabar — **$269.95.** Jūs sutaupote $100.00. Patogus dviejų durų kabineto stilius.

Garsus Console Modelis, 17" RCA Victor. Buvo $249.95. Dabar **$179.95.** Jūs sutaupote $50.00. RCA Victor turi įrodytą televizijos kokybę.

Leatherette Stalo Modelis, 17" Zenith. Buvo $289.95. Dabar .. **$209.95**
Jūs sutaupote $80.00. Gražus leatherette dengtas kabinetas.

Dumont Television 14", vertės $400.00. Dabar **$150.00**
Emerson Television 20" vertės $259.00. Dabar **$165.00**
Travler Television 21" Dabar **$170.00**
Aircastle Television Console Modelis 17". Vertės $275.00. Dabar **$188.00**
Motorola F. M., A. M. Radios. Vertės $59.00. Dabar **$39.50**
Laikrodžio radijos vertės $39.50. Dabar **$24.50**

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 S. Halsted St. Tel. CAlumet 5-7237

Atdara: pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais

BUDRIKO leidžiama WCFL 1000 k. radijo programa sekmadienio vakarais: 7:30 valandą vakaro Chicagos laiku.

The "ORIGINAL" BAKERY

Gavėnios metu siūlo

HOT CROSS BUNS

Šviežios kiekvieną dieną

Žinomi kepėjai. Tortai su plakta saldžia grietine; tortai pobūviams ir vestuvėms. Kavos pyragai. Ruginė duona ir saldžios bandelės kepamos kas dart į dieną.

Pristatome didelius užsakymus.

1741 W. 51st ST.

Tel. **PRospect 6-8414**

MR. & MRS. G. ROMAN, Savininkai

ATDARA: pirmad. & ketvirtad. vak. iki 10 val. jūsų patogumui.

Per Cicero vandens departamentą gaunamas...

Tyriausias, minkščiausias, sveikiausias vanduo

Cicero miestelio vandens departamentas per paskutinius 8 metus yra padaręs žymios pažangos. Jis dabar finansiškai ir materialiai tvirtai stovi.

Cicero turi tyriausią, minkščiausią ir sveikiausią vandenį su atatinkamu spaudimu visiems reikalams ir visais laikais. Visi departamento uždirbti pinigai, virš reikalingas sumas rezervuotas užmokėti 1935 metų bondsų principą ir palūkanas ir už pasenėjimą, išleidžiami praplėtimo ir patobulinimo reikalams.

Ekspertams patariant, nauji vandens vamzdžiai įvedami kur reikalinga, ir nauji jungtai, valvos ir hydrantai įtaisomi. Darbai atliekami departamento vyrų pagelba. Nereikia brangių kontraktų su privačiais kontraktoriais. Darbas eina visose miestelio dalyse, ir už tai dėl Cicero puikaus vandens tiekimo sistemos, gaisrų apdraudos kompanijos žymiai sumažino savo kainas.

Pernai įrengta kanalizacijos sistema aprūpins nevien dabartinius, bet ir būsimus miestelio reikalavimus. Pakilęs gyventojų skaičius ir daug didelių pramonių įsisteigimas Ciceroje būtinai reikalavo naujos kanalizacijos sistemos prašalinimui sklepų apsėmimo priežastis. Tas pridarydavo daug nuostolių ir kenkdavo žmonių sveikatai.

Pramonininkai ir kiti stambūs vandens naudotojai sumokės didesnę dalį už naujos sistemos įvedimą. Kas trys mėnesiai kartu su vandens sąskaita vienos šeimos butas už kanalizaciją mokės po 75 ct. Tai sudaro $3.00 į metus. Dviejų šeimų butai mokės nuo 75c iki $1.55 kas tris mėnesius pagal vandens naudojimą.

Cicero miestelis perka vandenį iš Chicagos. Pernai Chicaga pakėlė vandens kainą 50% kiekvienam perkančiam vandens priemiesčiui. Kiti miesteliai pakėlė kainas vandens naudotojams, bet Cicero miestelis nepakėlė savo vandens kainą.

Sekmadienio, kovo 9 d. laidoje, "Chicago Tribune" įdėjo lentelę, parodančią Cicero ir kitų 21 priemiesčių vandens kainas. Ta lentelė parodė, kad ne tik Cicero miestelio vanduo pigiausias, bet irgi dar pridėjus mokestį už kanalizaciją, bendra kaina yra mažesnė negu visų kitų priemiesčių.

Tai nuostabus rekordas. Tai puikiai parodo, kad Cicero miestelio vandens departamentas pelno visų žmonių pagyrimą už gerai atliktą darbą.

Cicero reporteris

VOTE

REPUBLICAN

FOR

COURAGE and PROGRESS

FOR PRESIDENT

JOHN KARNER

FOR COLLECTOR

JOSEPH S. KRAL

FOR ASSESSOR

JOHN F. KIMBARK

Palyginkite pažangą jūsų išrinktų Republikonų valdininkų

Laike dviejų terminų nuo 1944 metų jie įvykdė:

1. Neužtraukę paskolų (Bond Issues)
2. Apmokėjo visas užsilikusias skolas ir įsipareigojimus
3. Tvarkė visus miesto reikalus metinio biudžeto ribose ir užbaigdavo kiekvienus metus su pertekliumi miesto iždė
4. Padarė žymius pagerinimus kiekviename departamente, kad padidinti ir pagerinti patarnavimą žmonėms.
5. Jiems pavyko išlaikyti Real Estate mokesčius mažesniais negu kitose Cook County vietose.
6. Įstengė išlaikyti mažus mokesčius už vandenį, kai tuo tarpu kitos bendruomenės tą mokestį padidino 50% ar daugiau.
7. Išlaikė $2.50 mokesčius už automobilio leidimą, kai tuo tarpu kitos bendruomenės ima nuo $10.00 iki $30.00 už leidimą automobiliui (Vehicle License).
8. Padarė daugiau negu 20 mylių pagerinimų miesto gatvėse, nepakeldami mokesčių už Real Estate nuosavybes.
9. Sukėlė fondus pertvarkyti Public Library rūmus ir padarė pagerinimus viduje, neužtraukdami jokios paskolos.
10. Sukėlė policijai ir ugniagesiams pensijos fondus iki tinkamo ir saugaus standarto.
11. Pravedė naują kanalizacijos sistemą, kad pašalinti priežastis rūsių užliejimui. Didesnę dalį tų išlaidų apmokės tie, kurie naudoja didelį kiekį vandens.
12. Nustatė pensijų fondą išeinantiems iš tarnybos tarnautojams, atatinkantį valstybės įstatymams.
13. Sumažino Cicero skolas (Corporate Debt) daugiau negu $1,655,000 laike paskutinių aštuonių metų.
14. Jūsų valdininkai republikonai apmokėjo visus miesto įsipareigojimus be jokio delsimo.

CICERO — GERIAUSIAS MIESTAS AMERIKOJE

Palyginkite drąsą jūsų išrinktų Republikonų valdininkų

Pastatyti prieš stovį, kuris buvo privedęs prie bankroto 1944 metais, jie neatidėliodami pritaikė ekonomines priemones, kurios pastatė miestą ant sveikų ekonominių pamatų laike dvejų metų.

Jie išlaikė žemus Real Estate mokesčius vartodami griežtą ekonomiją, neatsižvelgdami į nuolat kylančias išlaidas.

Jie paaukavo savo laiką ir energiją, kad duoti Cicero miestui geriausią administraciją, kokią tik buvo galima laike paskutinių 8 metų.

Jie energingai laikėsi prieš Chicagos laikraščių šmeižtus prieš Cicero, pasakydami visą tiesą.

Jie kovojo prieš Chicagos Transit Authority iki aukščiausio teismo instancijos, kad išlaikyti traukinėlio patarnavimą Ciceroje (Elevated Service).

Jie yra pasiryžę įnešti įstatymą į valstybės instancijas, kad atitaisyti paniekinimą suteiktų privilegijų Chicagos Transit Authority.

Jie padavė skundą teismui prieš Chicagą, reikalaudami apyskaitos dėl pakėlimo 50% už vandens vartojimą, apmokėdami pakeltą mokestį atskiru čekiu, kartu prijungdami protestą.

Jie panaudojo visas galimybes, kad išvengti taip vadinamų Cicero riaušių, kad jos nejvyktų, nežiūrint į Chicagos laikraščių propagandą.

Jie ėmės dėmesin gerbūvį žmonių, gyvenančių Ciceroje ir kai pašaliniai asmenys sukėlė riaušes, jie saugojo gyvybes žmonių įtrauktų į tas sąlygas.

Jie suteikė visokeriopą pagalbą Cicero Civic Commission toje kampanijoje, kad paskelbti teisybę apie Cicero miestą.

CICERO — GERIAUSIAS MIESTAS AMERIKOJE

FOR CLERK

JERRY JUSTIN

FOR SUPERVISOR

LEO KASPERSKI

FOR TRUSTEE

STANLEY PARA

Cicero Town Election

TUESDAY, APRIL 1st

POLLS OPEN 6:00 A. M. TO 5:00 P. M.

ĮVAIRENYBĖS

Lanzos rūpesčiai

Filmų tenoras Mario Lanza vis turi savotiškų problemų, kurios savotiškai ir sprendžiamos. Vienas jo rūpesčių, tai nesibaigiantis svorio didėjimas. Pagal jo gydytojų ir darbdavių apskaičiavimus, jis turįs sverti nedaugiau 175 sv., gi dažniausiai jis visvien viršijęs apskritus 200. Jis, o taipogi ir jo priežiūrai skirti muzikai, priėjo išvados, kad jo toneras geriausiai ir skambąs kaip tik tada, kada jis turi bent 200 sv. svorio.

Kas daryti? Filmų gamintojai rado ir čia išeitį. Visos reikalingos garsinės scenos, ypač jo arijos, užrašomos jam esant "pilname svory", gi filmavimui laukia, iki jis sublogsiąs iki minėtųjų 175. Taigi, jei girdime Lanzą dainuojant, žinokime, kad tai įrašyta žymiai anksčiau prieš filmo sukimo darbus.

Lanzos gerbėjai turės progos filme matyti ir solisto tėvus. Naujausiam jo filme, "Because You're Mine", vienoje masinėje scenoje, praeiviai prašys jo autografų, vieni jų, senesnė amžiumi pora, kaip tik ir bus pačio Lanzos tėvai — Antonio ir Maria Cocozza.

Nauji metalo lydiniai "Jet" lėktuvams

The American Society for Metals pavyko surasti naują metalo lydinį, kuris išsprendžia daugelį problemų, susijusių su "Jet" lėktuvų gamyba. Pirmiausia "Jet" lėktuvų motorai turi atlaikyti nepaprastai augštą temperatūrą, gi dabar sumaišius titanijų su vanadijumi gavosi naujas lydinys, kuris atlaiko net 3.450 laipsnių F. Spėjama, kad šis atradimas turės nemažos reikšmės aviacijai.

Titanijus yra pradėtas plačiau naudoti tik nuo šio karo pabaigos, bet jis yra tiek pat tvirtas, kaip plienas, bet per pusę lengvesnis. Vanadijus var tojamas jau ilgesnį laiką įrankių gamyboje ir plieno grudinimo reikalui.

Kvepalai iš akmens anglių

Research Institute Birmingham, Anglijoje, gavo pirmuosius savo bandymų rezultatus pagamindamas iš akmens anglių dūmų puikiausius kvepalus. Kaitinant akmens anglis duslinimo būdu iš jų pradeda išsiskirti laikiosios medžiagos, k. a. ethylinis alkoholis, karbonmonoxydas, hydrogenas ir kt., kurios sudaro pagrindą kvepalams. Šio instituto direktorius dr. Carl Bordenea pareiškė, kad ateityje šio instituto pagaminti kvepalai galės konkuruoti su geriausiais Paryžiaus kvepalais.

Jau dabar iš akmens anglių yra gaminama daug sintetinių medžiagų: gazolinas, kaikurie vaistai, guma, drabužiai ir daug plastinių medžiagų ir chemikalų bei degamųjų dujų.

Padanga ir radioaktyvi "akis"

B. F. Goodrick Co praneša, kad padangų gamyboje pritaikyti naujausi moksliniai laimėjimai, būtent radioaktyvi "akis", kuri parodo mažiausius padangos trūkumus. Leidžiant radioaktyvius spindulius per dengiamąjį gumos sluogsnį, jie kontrolinėje lentoje duoda spektrą ir jeigu tik pasitaiko kokie nors trūkumai, tuojau galima iš spektro spalvų jie susekti ir pašalinti. Vienu žodžiu, automobilistams garantuojamas saugesnis važiavimas su Goodrich gamybos padangomis.

Bentgi nemiegaliai

Puno miestelyje, Peru valstybėje, prisitaikant prie vietos papročių, skambina varpas 4 val. 30 min. iš ryto. Žmonės susirenka kalbėti rožančiaus; 5 val. 30 min. būna procesija su Fatimos Dievo Motinos statula. Einama miestelio gatvėmis. Šeštą būna pamokslas ir šv. mišios.

Tos taip ankstyvos pamaldos yra gausiai lankomos, tik vietos žmonės sako, kad jos dar pervėlai — norėtų pradėti anksčiau.

Laiškai sužadėtinei

Jaunas, tik 24 metų, autorius Jacques Maillet 1944 m. gegužės 27 d. per bombardavimus buvo užmuštas. Per ištisus metus prieš tai jis rašė laiškus savo sužadėtinei. Tų laiškų rinkinys dabar išleistas prancūzų kalba: "Lettres a sa Fiancee". Įžangą tam veikalui parašė G. Marcel.

Prancūzai domisi Exupery

Tragiškai lėktuvo avarijoje žuvęs prancūzų rašytojas Antoine de Saint-Exupery vis dar kelia nemažo susidomėjimo savo ypatingu stiliumi. Neseniai išleista nauja laida jo veikalo "Terre des Hommes".

Užsisakykite sau kurenamą aliejų
DABAR
pas patikimą pardavėją
SAM'S EXPRESS
Blue Flame Range aliejus ir aliejus krosnims
Telef. HAymarket 1-5947
901 North Wood Street

DOC'S TIN SHOP
Victor Oil Burners
Gazo krosnys, Stokeriai ir centralinio apšild. krosnys
Parduodame ir aptarnaujame
APSILDYMO EKSPERTAI
Skambinkite arba rašykite nemokamiems apskaičiavimams
15029 PAGE AVENUE
Harvey 6484
HARVEY, ILL.
Jei neatsiliepia, skambinkite Harvey 4212-J.

DĖMESIO SAVININKAI!
Reinertson Construction Company
STALIAI — STATYTOJAI
Specialistai įrengimui butų pastogėse ir rūsiose; virtuvės ir vonios moderniškai pertaisomos.
ĮSTEIGTA 30 METŲ
CLiffside 4-1024 3132 So. Karlov

G. LEROY LEHR
Dabar naujoje modernioje „air-conditioned" laidojimo įstaigoje. Turi visus modernius patogumus.
LEHR FUNERAL HOME
6040 So. Pulaski Rd.
POrtsmouth 7-7676
PLATINKITE "DRAUGĄ"

Automobilistai! Ar norite sąžiningo auto vilkimo?
Mes vilksime automobilį ar lengvą sunkvežimį (iki 3 mylių) už $7.35. Viršaus 3 mylių po $1.00 už mylią. Dieną ar naktį. 24 val. patarnavimas. Šios kainos neįskaito naudojimą "Full Floater" arba "Heavy Equipment".
Deal Direct — POYNTER'S GARAGE
47th & Willow Springs Rd. Western Springs, Illinois
Visi mūsų trokai turi radijo susisiekimą — Apdrausti — Bonded — I. C. C. Permits. Skambinkite Western Springs 334
Body ir fenderių pataisymai — mūsų specialybė

DĖMESIO NAMŲ JIEŠKOTOJAI BEI NAMŲ SAVININKAI
MES PASTATYSIME JUMS NAUJUS NAMUS
Darome pataisymus — Atremontavimus — Apskaičiuojame
FRED WEHRMEISTER
Prekiaukite tiesiog su kontraktoriu — "Įsteigta 1920"
152 E. Burlington Ave. Clarendon Hills Tel. Hinsdale 1458 arba 2028

PRADĖK TAUPYTI PAS....
MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4038 Archer Avenue Chicago 32, Ill
Telefonas: LAfayette 3-6719
KIEKVIENA SĄSKAITA APDRAUSTA IKI $10,000.00
— MOKAME 3% DIVIDENTŲ
AUGUST SALDUKAS, Sekretorius

TROOST-PACHANKIS MONUMENTS
CHICAGO'S MOST BEAUTIFUL SHOWROOM
6819-21 South Western Ave. GRovehill 6-3745

Chicagos Vienintelis Lietuvis Savininkas
John W. Pachankis
(Patch)
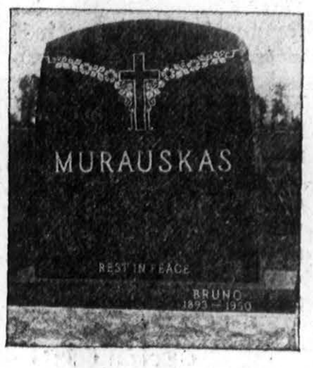

Žmonės Su Geru Skoniu Užsako Paminklus Pas PACHANKĮ
Open Sundays
9:00 to 6:00 P. M.
Evenings By Appointment
Buy Direct From Manufacturer and Save
Automobile transportation to and from our showroom always available.

RAYNOR OVERHEAD GARAGE DOORS
Dėl Garažo Grožio Bei Jūsų Patogumo
RAYNOR DURYS TURI PIRŠTU PALEČIAMĄ KONTROLĘ LENGVAM PAKĖLIMUI — NIEKUOMET NEUŽKLIUVA, LENGVIAU PASTATYTI AUTOMOBILIS

Standard Sectionals arba Deluxe Raised Panels duoda nepaprastą grožį bet kokiam garažiui. Ištirkite!
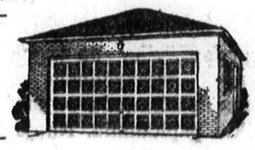
KIEKVIENOS RAYNOR DURYS YRA GARANTUOJAMOS 100%
Geros kokybės medžiagos, patyrę dailidės bei ekspertai technikai duoda galimybę tokiai garantijai
• Nemokami apskaičiavimai
• F. H. A. finansavimas
DĖL SMULKESNIŲ INFORMACIJŲ PASIUSKITE ŠĮ KUPONĄ ARBA TELEFONUOKITE
KEYSTONE 9-6166
SKOKIE 7900
CHICAGO DOOR CORP.
4900 Main Street
Skokie, Illinois
Name .....
Address .....
City .....
State .....

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas GROVEHILL 6-0142
1410 SO. 50TH AVE., CICERO, ILL.
Telefonas TOWNHALL 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE
ANTHONY B. PETKUS

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YArds 7-1741-2 ir BIshop 7-9481
4330-34 South California Avenue
Telefonas BIshop 7-9719
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

PAGRAŽINKITE SAVE su vienu mūsų PUSMETINIU
ŠALTAS $7.50 BE MAŠINOS $6.50
Dažome plaukus — "reconditionin" — sušukavimas
Išplauname ir sudedame tik už $1.25 ir virš.
MARY ANN BEAUTY SALON
5705½ West 35th St. Cicero, Ill.
MARY ANN STACK, Prop. TOwnhall 3-0236
Adara ketvirtadienio ir penktadienio vakarais pagal susitarimu

CIA YRA ALIEJAUS BIZNIS
Pagal George Nigro
Cia yra amerikoniško pasisekimo istorija: JAV turėjo žemę; pilietis su mažai pinigų spekuliacijai paprašė ir gavo aliejaus teises (oil rights); kitas pilietis su daug pinigų spekuliacijai, „drill'iavo", rado aliejų. Abu praturtėjo, ir JAV aliejaus rezervai padaugėjo.
Tai tokia yra istorija CASTAIC HILLS, 32 mylios į šiaurę nuo Los Angeles, Calif. ant Highway 99, kur DEŠIMT „rigs" „drill'iuoja", kad gauti savo dalį naujai rasto turto.
Ar gali jums taip įvykti? Su laime, taip, nes mes tikrai jums pagelbėsime įsigyti „U. S. oil lease" apylinkėje, kur yra **GALIMYBĖ** rasti aliejų 40 akrų už —$200.
Rašykite — **California Lease Co., 7075 Hollywood Blvd., Los Angeles, California** arba skambinkite **HE. 1108** bet kurią valandą.

VISKO UŽTEKTINAI — TUOJAUS PRISTATOM!
Baldus, šaldytuvus, pečius, skalbiamas mašinas, lovas, matracus, kilimus, radio, televizijos setus, vaikučiams baldus.
Žemos kainos, lengvi išmokėjimai. Turime didelį pasirinkimą

MES GAMINAME BALDUS IR PAGAL UŽSAKYMĄ.
ROOSEVELT FURNITURE CO., Inc.
LIETUVIŲ KRAUTUVĖ
2310 WEST ROOSEVELT RD. Tel. SEeley 3-4711
Atidara Pirmadienio ir Ketvirtadienio vakarais iki 9:30
Sekmadieniais nuo 11 val. ryto iki 4:30 po pietų

Pradedant 1897 metais, iki šiai dienai taupytojai District Savings b-vėj pelnė ir pelno didesnį uždarbį ant sutaupų... nežiūrint sąskaitos balanso...
DABAR... nuo Liepos 1 d.... mūsų dividendas tapo pakeitas net 25% ... Vadinas, mūsų taupytojai šiandien uždirba daugiau negu bile kada pirmiau... Apart pelno, District Savings teikia jums pilniausiai apdraustą apsaugą... ir draugiškiausią patarnavimą.
District Savings
and Loan Association
3236 South Halsted St.
Jos. M. Mozeris, Secretary
Our Future Home

LIUDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON
— savininko —
St. Casimir Monument Company
3914 West 111th Street
Vienas Blokas nuo Kapinių
Didžiausias Paminklams
Planų Pasirinkimas Mieste
Telef. CEdarcrest 3-6335

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
Ambulansų patarnavimas yra teikiamas dieną ir naktį. Reikale, šaukite

Mes turime koplyčias visose Chicagos ir Roselando dalyse ir tuojau patarnaujam.
STEPONAS C. LACHAWICZ
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. PUllman 5-1270
PETRAS P. GURSKIS
659 W. 18th STREET Tel. SEeley 3-5711
ALFREDAS VASAITIS-VANCE
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET
Telephone: YArds 7-1911
LEONARDAS L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. PUllman 5-9661
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138,-1139
JULIUS LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
LEONARDAS A. EŽERSKIS
1646 W. 46th STREET Tel. YArds 7-0781

TAUPYKITE ateičiai. Pasidėkite taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association, kur kiekviena santaupa pilnai apdrausta iki 10,000.00 dolerių by an agency of the United States Government.
KUR VISADA BUVO IR YRA IŠMOKAMAS AUKŠTAS DIVIDENDAS.
KUR PINIGAI BUVO IR YRA IŠMOKAMI PAGAL PAREIKALAVIMA.
KUR TAMSTA PATS GALI ATLIKTI VISUS SAVO IR ŠEIMOS FINANSINIUS REIKALUS.
KUR 27 METŲ PATYRIMAS UŽTIKRINA VISIEMS SAUGŲ IR TEISINGA PATARNAVIMĄ.
Taupykite šioj tvirtoj, turtingoj, lietuviškoj finansinėj įstaigoj. MŪSŲ TURTAS YRA VIRŠ 8,000,000.00 DOLERIŲ. Del paskolų geresnėm sąlygom, perkant arba statant namą, visada pasimatykite su mumis.
CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION • JOHN PAKEL, Prezidentas • 6234 So. Western Ave. • Tel.: GRovehill 6-7575
VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštad. nuo 9 ryto iki 2 po pietų.

Draugas Jurgutis iškeliavo į dangaus Floridą

KAN. M. VAITKUS, Peace Dale, R. I.

Geras Draugužis...Po Antano Maliausko, Jurgio Tilvyčio, Jono Striko, Petro Gudausko-Gudaičio, Blažiejaus Česnio, Igno Labanausko, Petro Kraujelio, Jono Steponavičiaus, Nikodemo Raštučio, Jono Grabio, Mamerto Lumbės, Stanislovo Jokūbausko, Pranciškaus Petraičio, Pranciškaus Penkausko ir daugelio — daugelio kitų štai ir kun. Aloyzas Jurgutis iškeliavo ten, iš kur niekas negrįžta, kur visi keliaujame...

Poetas Žalvarnis

Radęs tą žinią "Drauge", kad kun. Aloyzas Jurgutis mirė vasario 20 dieną Floridoj, Miami, savo viloj, krūptelėjau, bet nelikau blokšte priblokštas, kaip kad prieš dvidešimt su viršum metų, kai ūmai mirė kitas draugas, kunigas-poetas Jurgis Tilvytis-Žalvarnis (1931). Buvo tai Kūčių diena — vakarop Mes, Kauno kunigai, susirinkome senojoj vyskupų rezidencijoj šalia senelės Katedros-Bazilikos, kur šeimininkais yra buvę garbingieji mūsų vyskupai Motiejus Valančius, Mečislovas Paliulionis, Gasparas Cirtautas (tėviškėje vadintas Stirtautu). Slankiojame po didžiulį salioną ir valgomąjį, laukdami, kada pasirodys valdovas ir eisime Kūčių valgyti...Tik štai ūmai paplito mūsų tarpe žinia: šiandien Panevėžyj, besakydamas laidotuvių pamokslą prie mirusio jauno broliuko kapo, ūmai griuvo žemėn ir mirė visų mūsų žinomas ir mylimas kunigas Jurgis Tilvytis. Ta žinia pritrenkė mane kaip perkūnas.

Tas vyras tokiam dar stipriam amžiuj, visuomet toks sveikas, gyvas ir linksmas, visuomet visokių sumanymų ir energijos kupinas, ir štai jau mirė! O aš, visuomet toks neva silpnas, kuriam draugai pranašaudavo, kad pirmas mirsiąs, o štai, pasitraškėdamas bei pasistenedamas, vis dar gyvenu...Ir ta mano širdis, kur tokia tariamai silpna (vien Gargždų vaistininkas žydelis nenorėdavo tuo tikėti, matydamas mane kas rytą vėjais bedumiantį į bažnyčią)...Jei tad tas mielas atletas Tilvytis štai jau ištiesė kojas, tad ir man kiekvieną valandą gali tai atsitikti! Juk ne be reikalo juokdarys velionis suimdavo mane už alkūnių, lengvai pakeldavo į augštį ir užtraukdavo: "Ecce lignum crucis!" Ir man dabar ne juokais taip bloga pasidarė, jog aš vos-ne-vos valgomajame suradau krasę ir į ją plepterėjau.

Šalia atsisėdo klierikų dvasios tėvas kun. Aleksa-ir jam toji mirties žinia pakirto kojas-žiūriva į vienas antrą išbalę ir vos žiopčiojava.

Kai mirė kitas draugas

— O nūnai, kai mirė kitas draugas, žinią perskaičiau gana ramiai. Kodėl gi? Gal dėl to, kad tiek jau draugų mirė — ir žmogus palengva apsipratai: o, žinoma, ir dėl to, kad žmogus žinais turėsiąs netrukus ir pats suvaidinti su mirtim pasyvią rolę, — ir su tuo irgi jau kiek apsipratai...Ir mano mielasis Aloyzas buvo jau įmanomai apsipratęs: pirmasis mirtinis širdies priepuolis jį buvo ištikęs dar bene 1949 metais, tartum memento mori; priepuolis buvo labai sunkus: kun. Aloyzas gavo ilgai ir rimtai gydytis ligoninėje, o atsikutėjęs turėjo mesti savo klebonavimą Bridgeville, Pa., ir vykti lopytis Floridon, kur praleidžijo savo vilą ir praleisdavo rudenį, žiemą ir pavasarį, o vasarą važiuodavo į Pittsburgą pas seseles.

Sveikata jau buvo gerokai sustiprėjusi. Jo nuotaika buvo gera. Jis man dažnai rašydavo į Vokietiją, o paskui ir čia į mano užkampius. Mėgdavo ypač siųsti "iš gražiosios Floridos" labai margus ir labai negražius rojaus gamtos vaizdelius-atvirutes (bet tai ne jo kaltė: ten vietiniai nemėgsta, o gal ir nemoka produkuoti tikrai estetiškų gamtos vaizdelių; čia jiems dar praverstų pasimokyti kad ir iš prancūzų, netgi iš vokiečių). Kai aš jam bene šių metų pradžioje viename savo laiške paminėjau tą gana liūdną žmogui faktą, kad štai paskutiniuoju laiku, girdi, tiek brangių mums žmonių mus amžiams paliko, jis gana rezignuotai, netgi su tam tikru humoro krislu, man pacitavo vieną to paties neužmirštinojo Žalvarnio posakį...

Kiek nuklysiu į šalį...

Beje, čia kiek nuklysiu į šalį nuo artimiausiojo savo uždavinio (na, bet tai senam žmogui atleistina). Būtent, 1903 m. rudenį Kauno Kunigų Seminarijoj turėjom 4 kurse (ar išleidžiamajam penktajame) vieną šaunų, stiprų klieriką diakoną Leoną Bistrą, ne vien tik vardu panašų į mūsų būsimąjį ateitininką bei politikos veikėją Leoną Bistrą, bet ir figūra: trumpas drūtas, tik ne toks gal didžiagalvis (ne vien kūnine prasme). Susirgo jis šiltine, paskui prisidėjo bene dar plaučių uždegimas. Gydė jį d-ras Rokas Šliupas, tikrasis garsiojo Jono Šliupo brolis, tik ne kunigų ėdikas, o jų gydytojas, nepaprastai augštas vyras, bent kaip gen. Nagevičius.

Jis stebėjos to mūsų klierikėlio gajumu: nemiršta ir tiek, nors normalus žmogus turėtų susipratęs atiduoti dūšią Dievuliui. Ne vien nemiršta, bet dargi smarkauja kliedėdamas, taip jog ir lovoj jį išlaikyti sunku. Bent taip buvo man su Vladu Jurgučiu: aš laikau nusitvėręs kojas, Vladas-rankas; bet ligoniui tai vieni mažmožiai — jis tamposi kaip armonika ir méto mudu kaip Samsonas kokius filistinus ar ką...Pagaliau ta raguota dūšia gavo pasiduoti mirties išraunama, kaip kad šakočiausias dantis turi pasiduoti neblogesniam už mirtį dentistui. Iškėlėme puikias laidotuves, pasakėme gražių prakalbų, pastatydinome nebjaurų paminkliuką su auksiniu užrašu: "Dum adhuc ordirer, succidit me" (kurio aš, klasikinės pusiau vokiškos gimnazijos abiturientas, jaunesnio draugo klausiamas, nemokėjau tiksliai išversti, o vis tik su aplombu išverčiau, tegu draugužis man tą klastą atleidžia) — na, ir palikome mielą diakoną neišvengiamai užmarščiai...

Beje-užmiršome ne tuoj pat: jaunas poetas klierikas Žalvarnis parašė dainą, J. Naujalis sukūrė atitinkamą muziką — ir ėmėme tą dainą mielai dainuoti. Šią valandą nebeatsimenu visų tos dainos žodžių, vien jos melodiją ir refreną...Tą tatai refreną mano velionis Aloyzas man ir pacitavo paskutiniajame savo laiške: "Kaip ąžuolai, mūsų draugai griuvo ir grius — ir mums taip bus! "Kas tiesa, tai ne melas. Nieko tai amžinajai tiesai neprikiši. O vis tik man buvo truputį pikta, kad kas kitas man primena tą nemalonią būtinybę, kurią aš pats gerai atsimenu ir mielai kitiems netiesiogiai primenu. Gal ir velionis nelabai tesitikėjo, kad jis pats taip greitai pasidarys tos tiesos pavyzdžiu...

Nekėlė audrų nei dulkių

— Bet kada gi pradėsi savo nekrologinį panegyriką?" Jūs nekantraujate...Taigi tat ir bėda, kad aš nė nemaniau rašyti nekrologo, juoba-panegyriko, o vien sužymėti keletą savo minčių bei jausmų, mirus draugui, geram draugui, savotiškai ištikimam, netgi gal labai ištikimam, palyginus su daugumu kitų. O tikrą nekrologą terašo kiti, kurie iš arti matė kuniginį jo veikimą. Aš iš užu vandenyno vien tiek tepastebėjau, jog jis nesmarkauja, nekelia audrų nei...dulkių, o gyvena bei darbuojas ramiai, tyliai, betgi pakankamai gerai, nesgi negirdėti nė vieno peikiamo balso, o tai— jau labai daug. Aš teprisiminsiu čia vieną kitą charakteringą jo draugišką — žmogišką bruožą.

Ekskursija į Liepojų

Nuo 1899 metų vasaros iki 1903 metų vasaros mokiaus Liepojos gimnazijoj. Liepoja anuomet buvo tipinis greitai augąs pramonės, prekybos, laivininkystės miestas, neseniai turėjęs tik 15 tūkstančių gyventojų, o tuokart jau įsigijęs 80 tūkstančių su dviem uostais — prekybos ir karo, su keliais dideliais ir daugeliu (100) mažesnių fabrikų. Senasis miestas, šiapus prekybinio uosto (nuo pietų žiūrint) buvo tikra Pabaltijo vokiečių kultūros pažiba — labai švarus, labai tvarkingas, su daug gražių vilų, su trijomis puikiomis šventyklomis, su nuostabiu parku-sodu pajūryje, su puikiu paplūdimiu. Naujasis miestas, nors ne toks švarus, kadangi fabrikinis rajonas, ne toks švarus ir gražus, betgi, palyginus su kitais Rusijos miestais, visiškai padorus, nekalbant jau apie karo uosto rajoną.

Miesto gyventojai buvo įdomus mišinys latvių, rusų, žydų, vokiečių, aplenkėjusių lietuvių žemaičių ir kitų kitokių. Katalikų parapija skaitė 25 tūkstančius sielų, iš kurių tarpo tikrų lietuvių galėjo būti bent trys ketvirtadaliai, tik jų dalis aplenkėjusi. Gimnazija buvo senamiesty, ramioj gražioj vietoj, netol miesto centro. Buvo tai neseniai pastatytas didingas palocius, tiems laikams moderniai įrengtas, kurs būtų galėjęs stovėti bet kurioj sostinėj. Moksleivių buvo ne per daugiausia, apie 4-500, nes atranka buvo gana griežta.

Lietuviai moksleiviai turėjo gerą vardą, ypač ateinantieji iš Palangos progimnazijos. Gimnazija dar tebeturėjo puikias vokiškas tradicijas nors rusai ir buvo jau pradėję ją intensyviai rusinti; bet branduolys tebebuvo dar vokiškas - puikus senas pedagogas ir mokslo vyras direktorius Wohlgemut ir keletas kitų lygiai gerų pedagogų vokiečių; tačiau ir atsiunčiamieji rusai buvo parenkami tokie, kurie prieš vokiečius gėdos nedarytų rusams.

Mokinių "kvatera" ir klasės

Kai atvykau į savo penktąją klasę, mano būsimasis draugas Aloyzas Jurgutis buvo, turbūt, kokioj antroj ar ką klasėj. Bet aš jį gana greit pastebėjau (rods, sekančiais metais), kai ėmiau pūsti fleitą ir pradėjau lankytis pas kitą tokį muzikantą Antaną Paulauską, būsimosios mūsų rašytojos Vaineikienės brolį. Aš gyvenau tuomet klebonijos kieme, o jis visai netoli-priešais pat bažnyčią žemaičio kretingiškio Jurgučio name. Buvo ten mokinių "kvatera", kurią laikė pats Jurgutis. Ten tatai gyveno ir mano būsimasis Aloyzas. Jis ėmė greitai tįsti—ir pasidarė nemažas, lieknas, skaisčiaveidis berniukas, visuomet dailiai ir moderniausiai apsitaisęs. Ypač mane stebindavo jo neapsakomai augšta baltoji apykaklė, kurios išsiskietime visai įsmukdavo jo mergaitiškas smakriukas.

Iki baigiant gimnaziją neteko su juo suartėti, nes mus skyrė kelios klasės, o anais laikais

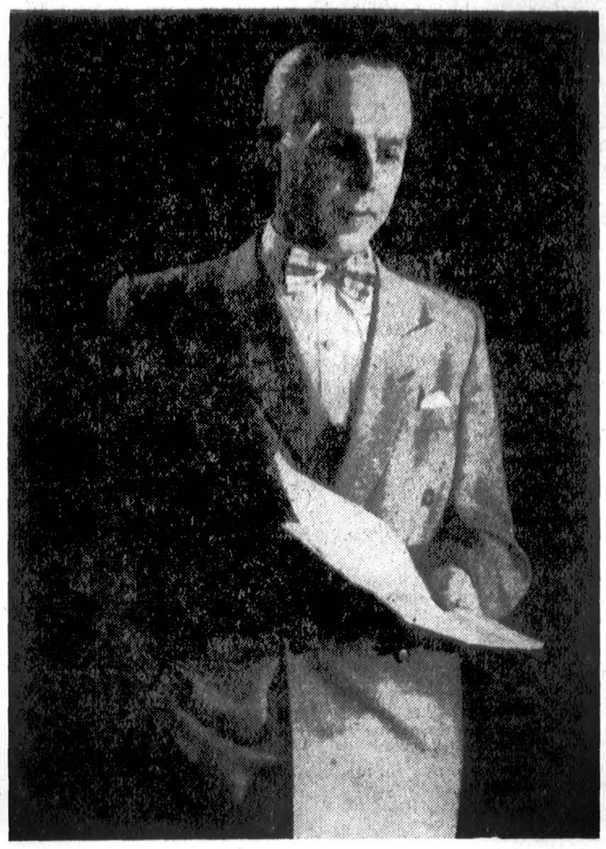

Pulgis Andriušis

augštesniosios klasės į žemesniąsias žiūrėdavo kaip į tikrai "žemesnes", ne tik nevertas dėmesio, bet dargi vertas paniekos. Jaunimas yra natūraliai linkęs sudaryti ekskliuzyvias "klases". Matyti, tokia yra jau žmogaus prigimtis. Juk ir bolševikinėj Rusijoj, kur visuomenės klasės buvo pradžioj žiauria ranka išnaikintos, ilgainiui vėl susidarė labai ryškios visuomeninės sruogos, jeigu jau nenorim jų vadinti klasėmis.

Kanarėlė, ir gana

Na, šiaip ar taip, Aloyzu Jurgučiu stipriau susidomėjau vien Kauno Kunigų Seminarijoj, kur aš įstojau 1903 metų vasaros gale, o Jurgutis — porą metų vėliau. Man teko būti t. v. dekanu, kuris turėdavo tam tikrose ribose tvarkyti išviršinį klierikų gyvenimą — tad jam reikėjo geriau pažinti kiekvieną klieriką ir ne vien iš matymo, bet ir iš arčiau. Klieriką Aloyzą Jurgutį jaučiau esant man artimesnį ir dėl to, kad jis buvo liepojiškis, ir dėl to, kad kretingiškis (o aš, mat, gargždiškis-vadinas, ir tėviškės atžvilgiu kaimynai), ir dar dėl to, kad jis visuomet buvo toks mandagus ir švelnus, o apsivilkęs ta kunigine sutona toks grakštus ir lieknas, o tas nedidelis smulkiais bruožais veidelis, taip lengvai išraudonuojąs, — toks mielas, kanarėlė — ir gana.

Seminarijoje kuo ypatingu jis nepasižymėjo, rodos, nė nesistengė: jam bene užteko būti doru klieriku, pakankamai išsimokslinusiu, gerai išauklėtu, geru draugu.

Trys žemaičiai Jurgučiai

Turėjome tuomet Seminarijoj net tris Jurgučius: be Aloyzo, dar Aleksandrą ir Vladą; bet jie nebuvo giminės: Vladas, būsimasis lito kūrėjas, Lietuvos Banko valdytojas ir universiteto profesorius, buvo Palangos parapijos, Joskaudų kaimo; Aleksandras-kažkur iš centrinės Žemiatijos, ar ne nuo Šilalės Nors visi trys žemaičiai, bet stiprokai nuo kits kito skyrės būdu, polinkiais, interesais: Vladas — rimtas, labai darbštus ir gabus, gyvu ir aštriu protu, mėgstąs knygą bei mokslą (ypačiai anuo metu sociologiją), mielai ir gausiai pašnekąs rimtomis temomis, gyvai besidomįs ne vien knygomis, bet ir realiuoju gyvenimu, viską girdėjęs, viską žinąs ir noriai pakritikuojąs visa ir visus, į kitus du Jurgučius panašus gal vien tuo, kad geraširdis ir labai draugiškas; apie Aloyzą čia nebekalbėsim, o Aleksandras — juodas kaip čigoniukas, judrus kaip čiams. voverikė, linksmas kaip žvirolis, švelnus ir mandagus...pasakyčiau — kaip laputė, bet, prisipažinsiu, tikrai nežinau, ar laputė tokia mandagi kaip Aleksandras.

Atrodė, kad mokytis jis būtų galėjęs gerai, tik nelabai tuo tesirūpino; per savo judrumą bei nepastovumą negalėjo ne Seminarijoj išturėti ir sumanė nepaprastą žygį — stoti į vienuolyną (gal jį paveikė klieriko Benedikto Andriuškos pavyzdys: šis prieš kurį laiką buvo išstojęs iš Seminarijos ir įstojęs į jėzuitų ordiną).

Išvažiavo ir Aleksandras, mums besistebint ir skeptiškai belaukiant, kas iš to išeis. O išėjo tik tiek, kad jis, kiek pabuvęs viename vienuolyne, išėjo į kito ordino vienuolyną o iš ten — į laisvąjį pasaulį ir, bene kaip farmaceutas, nutūpė kažkur Sibire.

(Bus daugiau)

Apie Claudelį

M. Dessaintes išleido studiją apie vieną konvertito prancūzų rašytojo Paul Claudel veikalą, pavadindamas: "Paul Claudel et "L'Annonce faite a Marie". Autorius pažymi rašytojo Claudel šūkį: "Pagrindinė mano gyvenimo ir mano pašaukimo idėja yra didelis troškimas ir didelis veržimasis į dieviškąjį džiaugsmą ir pastangos visą pasaulį į tai patraukti". Paul Claudel kurį laiką buvo Prancūzijos ambasadorius JAV-se ir yra vienas iš žymiausių pasaulio rašytojų.

Archeologiniai atradimai Austrijoje

1948 m. buvo pradėti Austrijoje archeologiniai kasinėjimai Karincijos apylinkėse. Bekasinėjant užtikti seno miesto likučiai, kurie skelbia apie jo praeitį, šventyklas, namus, jų įrengimus ir k. Kartu surasta ir senų keltišku monetų, įvairių ginklų ir senų meniškų freskų. Šiems archeologiniams tyrinėjimams vadovauja prof. Egger.

Socialinio veikimo centras

Kyoto mieste, Japonijoje, pačiame centre katalikai atidarė socialinio ir labdaros veikimo centrą. Jame yra ambulatorija, knygų parduotuvė, informacijų biuras, skaitykla, klasės ir susirinkimų salė. Tas socialinis centras veikia kasdieną. Artimiausiu laiku suplanuota tenai turėti rekolekcijas pasaulie-

P. ANDRIUŠIO LAIŠKAS IŠ AUSTRALIJOS

Kai rašytojui P. Andriušiui buvo paskirta didžioji literatūros premija, kreipėmės, prašydami jį atsiųsti pagrindinius savo biografijos duomenis ir atsakyti į keletą patiektų klausimų. Čia jo atsiųstą laišką dedame ištisai. — **Red.**

Gimiau labai gražiame Gaidžių kaime, ant augšto kalno, apačioj ežerai: linksmas Silys ir klastingas Grabelis. Gimiau 1907 metais ir kaip tik tą patį mėnesį, kai L.R. D-jos jury komisija man paskyrė premiją, o apie ją iš "Draugo" redaktoriaus dr. J. Prunskio sužinojau kaip tik švęsdamas savo gimimo dieną (kovo 18), nes savo vardinių neturiu, nors ir Pulgis (Fulgentas) buvo šventasis, taip pat, ir dar ne bet koks.

Kaip ir visi gražieji augštaičių kaimai yra patys neturtingieji. Mano tėvas turėjo 7 vaikus ir 7 žemės dešimtines, siaurais rėželiais, šokinėjančias per kalnus ir velniaraisčius. Pusbroliui pulk. J. Šlepaičiui padedant, tėvas mane vieną tegalėjo leist Utenos progimnazijon, pats greitai mirė, o aš, baigęs progimnaziją, su draugu pėsčias iš Utenos nuėjau į Kauną su griaunele duonos tarboj tęsti mokslų. Jau prieš metus taip pat pėsčias atėjęs draugas apsigyvenęs Šv. Vincento a Paulo bendrabutyje mums padarė protekciją ir jau tą pačią dieną nusimetę skarmalus, apsivilkom Amerikos R. K. dovanotais khaki spalvos drabužiais.

Ta pirmoji kelionė buvo man lemiama. Kaip A. Vaičiulaitis vykusiai viename laiške išsireiškė, pasidariau vieškelio žmogum. Dar Utenoj kun. V. Butvila užkrėtė mane Esperanto idėjomis, išmokau kalbą ir Kaune tuojau susidėjau su Adomu Jakštu, kuris leido "Litova Stelo". Visą laiką verčiau į tą laikraštį V. Krėvės ir kitų klasikų kūrinius. Drauge su prelatu ir keliautoju A. Poška paruošėm lietuvių literatūros stambią knygą esperantiškai "Litova Almanako" ir patys išekspedijavome į viso pasaulio kraštus.

Pienburniui gimnazistui tai buvo stebuklų pasaulis, susirašinėjimas su visų kraštų vien minčiais, pašto ženklų rinkimas, kongresai, susirinkimai atradieniais pas A. Jakštą, kur jis pats vaišindavo Slabados vargšus žydelius ir mus arbata bei sausainiais. Nuo to laiko ir pasidariau vieškelio žmogum. Atostogoms apkeliavau visus Lietuvos užkampius, o įstojęs universitetan jau ėmiau išsprukti į užsienius, nes be Esperanto pramokau dar apie tuziną kalbų. Na, o po to, kai pradėjau, tai iki šios dienos tęsiu benamio žmogaus keliones, tik dabar jau su žmona ir trim paaugusiais vaikais, kurie dar gyvena prie Sidniejaus stovykloje, o aš per peklinius kalnus atvykau į Adelaidę jieškoti pastogės. Ir tik Venecuelos lietuvių premija, atrodo, pagaliau įleis mane ir šeimą po savu stogu.

Jeigu turiu literatūrinių gabumų, tai dėl to dėkoju savo giminės kraujui. Mano motinos brolis kun. Tilvytis-Žalvarnis, taip pat Teof. Tilvytis irgi buvo rašytojai, o mano tėvas mokėjo piešti ir buvo toks pat vieškelio žmogus, kaip ir aš, gyveno Amerikoj, Argentinoj, Afrikoj, vėliau grįžo į Gaidžius, vedė... Senelis J. Tilvytis buvo apylinkės švietėjas, dievadirbys.

— **Kada jums gimė mintis parašyti "Sudiev, kvietkeli!"?**

— Vokietijoj betrankant kaulus traukiniuose į lietuvių stovyklas su literatūros vakarais (neperskiriamoj ketviriukėj: Bern. Brazdžionis St. Santvaras, Ant. Gustaitis ir aš). Papasakojus man kažkokį atsitikimą, Santvaras pasakė: "Taigi — gatavas romanas!" Amerikoj "Darbo" leidėjui Jonuškai paprašius parašyti jo žurnalui, parašiau "Sudiev, kvietkeli tu brangiausias!" Tai buvo trumpa, 7 puslapių apysakaitė, su nevykusia pabaiga, pasirašyta P. Šilavižio slapyvardžiu. Paėmė pagunda pagal tą neapdirbtą schemą parašyti lyg ir romaną, kur nieko nepaprasto neįvyksta. Pradėjau rašyti gyvendamas Trossingene, garsiam armonikų Hohnerio fabrikų mieste. Ištrauką apie amerikoną prie bažnyčios skaitydavau stovyklose, patiko žmonėms, ir tai dar labiau paragino dirbti. Emigracija Australijon sutrukdė, tiesa pasakius, nedaug dar ir buvau padaręs.

— **Kaip rinkote medžiagą, kaip sudarėte fabulą ir kūrėte personažus?**

— Tai buvo pirmas toks ilgas mano veikalas. Dėl to, prieš sėsdamas vėl prie stalo Sidniejuje, niekuo ketu nesirūpinau, kaip tik rašymo metodo sudarymu. Sunkiai veždamas atradau, jog man asmeniškai tinka toks metodas. Ir rašau keletą puslapių ir palieku kitai dienai, taip sakant paruošiu žaliavą. Ant rytojaus nusigąstu, kiek banalybių priversta, ir pradedu tada valymo darbus, ir tuo metu pradeda pamažu veikti mašina kurią vadina kiti įkvėpimu ir dar kuo. Personažai, fabula savaimingai iš kažkur ateina, kai mašina veikia. Visa, ką iš anksto planavau, daugiausiai atkrisdavo kaip primestas iš šalies reikalas.

— **Kaip vyko patsai rašymas?**

— Sunkiai. Sutarties prirakintas prie Sidniejaus geležinkelių, pareidavau namo visiškai išsipumpavęs. Ką nors grei tom pasičiršinęs, eidavau gulti apie 6—7 val. vakaro, o keldavaus 12—1 val. ryto, kad iki darbo galėčiau pasėdėti prie stalo. Bet morališkai tai buvo didelis išgyvenimas, išsijungimas iš nusibodusių šnekalų apie taupymą, sklypus, garažus ir t.t.

— **Ką dabar veikiate ir kuriate Australijoj?**

— Kaip sakiau, per dykumas atvažiavau į Adelaidę jieškoti šeimai pastogės. Ne taip lengva ir čia. Pastojau tarnauti troleybusų konduktorium. Darbas švarus, įdomus ir lengvas, kaip senam vieškelio žmogui labai prie širdies. Turiu daugiau laisvo laiko ir galiu rašyti spaudai, jau pradėsiu pažadėtą "Gabijos" sutelktinei knygai ilgesnę apysaką "Tarpučių kipšas". Tikruosi šiais metais parašyti romaną "Nuskendusi kluoniena" (pavadinimas dar negalutinis).

— **Ar neplanuojate atvykti į JAV?**

— Jeigu įvyktų koks kataklizmas ir išdžiūtų kelias į Ameriką, tai, pasikinkęs žemaituką, atvažiuočiau su būda, bet dabar? Ar gi tam, kad išleist laivakortėm santaupas bei premiją ir paskui išlipt su lagaminais ir vaikais aname krante tuščiomis, vėl be pastogės? Ačiū, tris metus buvau atskirtas nuo šeimos! Žinoma, jei "Draugo" redaktorius išrašys laivakortes, tai rytoj išplauksiu...